

Załącznik do uchwały Nr XXV/214/2017
Rady Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego
z dnia 31 stycznia 2017r.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2017 - 2022

Kędzierzyn-Koźle

grudzień 2016 r.

Podstawa prawna opracowania:

Art. 35a, ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych

(Dz. U. nr 127, poz. 721 z późniejszymi zmianami)

Adresaci Programu:

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny z terenu powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego

WSTĘP

Na świecie żyje ponad 500 milionów ludzi niepełnosprawnych. Dzisiejsze społeczeństwo jest świadome, iż osoby niepełnosprawne mają takie samo prawo do uczestnictwa w życiu społecznym jak reszta ludzi.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. stoi na straży praw i wolności obywateli naszego kraju. To podstawowy akt prawny regulujący między innymi prawa osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne zgodnie z art. 35 Konstytucji, jak wszyscy obywatele, mają fundamentalne prawo do równego traktowania.

Konstytucja RP zakazuje dyskryminacji obywateli w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Nakłada też na władze polityczne, zgodnie z art.68, obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej, a art. 69 Konstytucji RP udzielania osobom niepełnosprawnym pomocy w zabezpieczeniu ich egzystencji, przysposobieniu do pracy w drodze przeszkolenia zawodowego, pomoc w zakresie komunikacji społecznej pozwalającej im żyć w społeczeństwie. Ponadto Konstytucja określa zasady, jakimi powinna kierować się władza ustawodawcza, samorządy terytorialne działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim na lata 2017-2022 jest dokumentem służącym realizacji polityki socjalnej i społecznej kierowanej do osób niepełnosprawnych naszego powiatu.

Jednocześnie opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest wykonaniem delegacji zawartej w art. 35 a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

WPROWADZENIE I DEFINICJE

Celem Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest zapewnienie i popieranie skutecznych działań w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacja zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Oznacza to zapewnienie osobom niepełnosprawnym takich samych szans jak całej ludności oraz ich równy udział w ogólnej poprawie warunków życia stanowiącej rezultat rozwoju społecznego i ekonomicznego. Obowiązek wyrównania tych szans oraz zajęcia się konsekwencjami niepełnosprawności spoczywa na władzach państwowych i samorządowych, nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy organizacji, które już od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

Niepełnosprawność dotyka człowieka od początku istnienia rodzaju ludzkiego. Jest zjawiskiem dynamicznym i rozwojowym. W ostatnim okresie zmienia się podejście do człowieka niepełnosprawnego i jego możliwości, do edukacji i rehabilitacji. Zmienia się zakres oferowanego wsparcia psychicznego, społecznego, materialnego. Nadal jednak niepełnosprawność jako synonim choroby, ograniczeń, porażki życiowej stanowi źródło lęku współczesnego

człowieka. Według standardów światowych i europejskich, sformułowanych w licznych dokumentach międzynarodowych, osoby niepełnosprawne mają prawo do pełnego uczestnictwa i równych szans w życiu społecznym i zawodowym.

Niepełnosprawność obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych: może być fizyczna, intelektualna, może wynikać z choroby umysłowej lub somatycznej.

Niepełnosprawność dotyczy osób w każdym wieku.

Postulat uczestnictwa, całościowej partycypacji, zwłaszcza w pełnieniu najważniejszych ról społecznych, w tym pracy – to dziś najważniejsze wyzwanie dla polityk społecznych, nie tylko w Polsce, nie tylko na szczeblu wojewódzkim czy powiatowym, ale także innych krajach poważnie traktujących problem wykluczenia społecznego.

Dopiero w drugiej połowie XX wieku podjęto próby kompleksowych rozwiązań problemów osób niepełnosprawnych. Dotychczas niepełnosprawność, jako następstwo choroby lub urazu, rozpatrywano z medycznego punktu widzenia, traktując ją jako problem jednostkowy osoby wymagającej odpowiedniej opieki medycznej, mającej na celu poprawę stanu zdrowia i funkcjonowania organizmu. Od rezolucji XXIX Światowego Zgromadzenia Zdrowia (1976r.) trwały prace zakończone w 2001r. przyjęciem ostatecznej wersji nowej Klasyfikacji pod nazwą: Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF – ang. International Classification of Functioning, Disability and Health). ICF jest klasyfikacją cech charakterystycznych stanu zdrowia człowieka w kontekście jego indywidualnej sytuacji życiowej oraz wpływów otaczającego środowiska. ICF ocenia funkcjonowanie i niepełnosprawność w skali jakościowej i ilościowej, umożliwia zapis w języku międzynarodowym w formie elektronicznej (kodów), pozwala na porównanie wyników w skali jednostkowej i makro, a także w różnych okresach. Może być narzędziem nie tylko statystycznym, ale również klinicznym, badawczym, edukacyjnym, ekonomicznym, a także narzędziem przydatnym dla celów polityki społecznej.

Od wielu lat, jak wskazują liczne badania wobec osób niepełnosprawnych, realizowano politykę polegającą na przystosowaniu osób niepełnosprawnych. Niestety takie podejście okazało się nieskuteczne i doprowadziło do powstania wielu stereotypów i izolacji osób niepełnosprawnych.

Podejście to powoli zmienia się. Państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej, w tym także Polska prowadzi nową odmienną politykę wobec osób niepełnosprawnych.

Sprowadza się ona do poszanowania odmienności, kładzie się w niej większy nacisk na określenie i usunięcie barier stojących na drodze do realizacji równych szans i pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

Realizacja nowej polityki wobec osób niepełnosprawnych spoczywa zarówno na organach i instytucjach państwa, ale także, a może przede wszystkim na lokalnych samorządach powiatowych i gminnych.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 sierpnia 1997r. podjął uchwałę „Karta Praw Osób Niepełnosprawnych” regulującą prawa osób niepełnosprawnych.

Definicja zawarta w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych mówi: „**Niepełnosprawni są to osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi**”.

Natomiast ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawęża powyższą definicję określając: „**Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej**”.

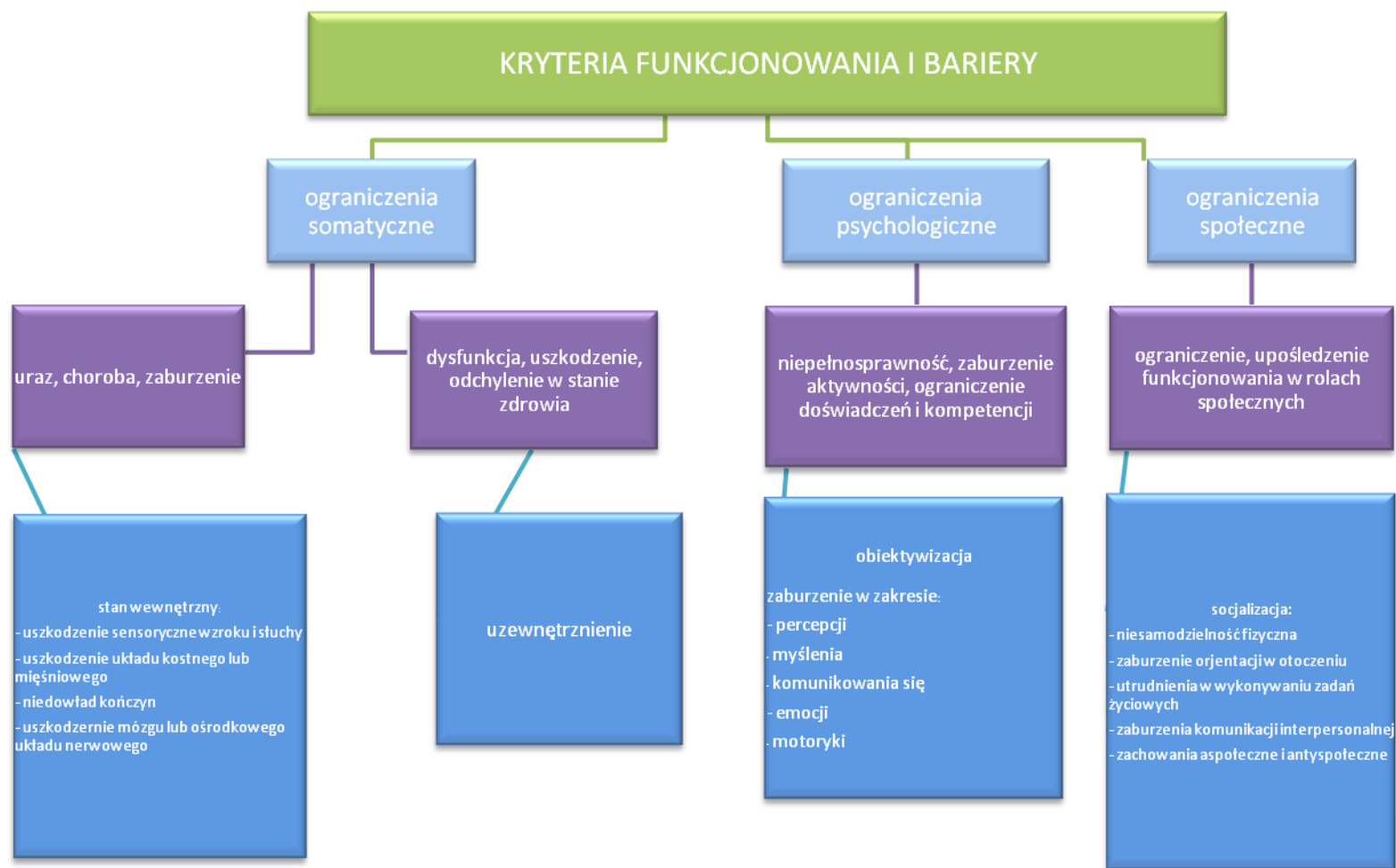
Dla potrzeb programu przyjmujemy obie podane definicje, stosując określenie z ustawy do realizacji zadań z niej wynikających.

Biorąc pod uwagę powyżej przytoczone definicje niepełnosprawność przedstawia się jako zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych, stałych lub przejściowych.

Do określenia potrzeb osób niepełnosprawnych przyjmujemy podział na siedem głównych grup:

- **osoby niewidome i słabo widzące,**
- **osoby głuche i niedosłyszące,**
- **osoby niepełnosprawne intelektualnie,**
- **osoby chore psychicznie,**
- **osoby niepełnosprawne ruchowo,**
- **osoby starsze, niepełnosprawne z ogólnego stanu zdrowia,**
- **ze względu na poszczególne rodzaje schorzeń (np. układu krążenia, cukrzyca, hemofilia, choroby nowotworowe).**

Poniższy wykres obrazuje podstawowe kryteria funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz wynikające z tego bariery.

„Niepełnosprawność obejmuje różne ograniczenia funkcjonalne jednostek ludzkich w każdym społeczeństwie, wynikające z uszkodzenia zdolności wykonywania jakiejś czynności w sposób uważany za normalny, typowy dla życia ludzkiego. Ograniczenia te mogą mieć charakter stały lub przejściowy, całkowity lub częściowy, mogą dotyczyć sfery sensorycznej, fizycznej i psychicznej” (Dykcik, 2001, s.18).

Biorąc pod uwagę rodzaj niepełnosprawności, nie wystarczy postrzegać niepełnosprawności jedynie w kategoriach biologicznych i fizycznych. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) rozróżnia uszkodzenie, niepełnosprawność oraz upośledzenie. Uszkodzenie i niepełnosprawność odnoszą się do

fizycznych oraz psychicznych sfer człowieka. Z kolei upośledzenie dotyczy sfery społecznej, czyli funkcjonowania jednostki w środowisku i współdziałania z nim – pod kątem społecznym i fizycznym.

Przyjęcie programu jest formą usystematyzowania działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, wskazaniem kierunków zmian zgodnych z europejskimi standardami.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest zgodny z założeniami i celami przyjętymi w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016- 2022.

UZASADNIENIE PROGRAMU

Powiat kędzierzyńsko-kozielski położony jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, przy granicy z województwem śląskim, w dorzeczu Odry i Kłodnicy. Zajmuje obszar 625 km², co stanowi 6,6% powierzchni województwa. Od północy powiat kędzierzyńsko-kozielski sąsiaduje z powiatem strzeleckim, od północnego zachodu z krapkowickim, od zachodu z prudnickim, od południowego zachodu z głubczyckim, od południowego wschodu z raciborskim, od wschodu z gliwickim. Powiat charakteryzuje się dużym potencjałem gospodarczym, infrastrukturalnym, społecznym i intelektualnym. Jest jednym z czterech rejonów przemysłowych województwa opolskiego

W skład Powiatu wchodzi 6 gmin:

1. Kędzierzyn-Koźle – gmina miejska (siedziba Powiatu),
2. Bierawa – gmina wiejska,
3. Cisek – gmina wiejska,
4. Pawłowiczki – gmina wiejska,
5. Polska Cerekiew – gmina wiejska,
6. Reńska Wieś – gmina wiejska.

Umiejscowienie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na tle Województwa Opolskiego oraz gminy wchodzące w skład Powiatu

Źródło: www.infopowiat.pl

Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych nie jest tylko obowiązkiem Powiatu wynikającym z przepisów ustawy, jest także powinnością wobec osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2022 jest uporządkowanym zbiorem celów tworzących system pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom z terenu powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Stanowi podstawę do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych i pozyskania dodatkowych środków z programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz umożliwia wykorzystanie środków Unii Europejskiej i innych środków zewnętrznych. Wczesne rozpoznawanie i zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym, zapobiega marginalizowaniu i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób.

Powiatowy program na rzecz osób niepełnosprawnych ma na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności we wszystkich obszarach życia. Program ma charakter otwarty, a stopień ogólności zawartych w programie działań umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów i uczestników. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań.

Zgodnie z założeniami programu osoby niepełnosprawne mają prawo do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Wszelkie działania podejmowane dla tej grupy osób są ważnym elementem strategii rozwoju powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego.

Istotą programu jest tworzenie na terenie naszego powiatu lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielanie osobom niepełnosprawnym takiej pomocy, która umożliwi osiągnięcie jak najlepszej życiowej samodzielności i aktywności przy wykorzystaniu tkwiących w nich potencjalnych zdolności i możliwości.

Program wyznacza kierunki rozwoju oferty wsparcia dla osób niepełnosprawnych, które dostosowane do rzeczywistych potrzeb stanowiąc będą podstawę do sporządzenia konkretnych projektów wcielanych w życie na terenie naszego powiatu do skutecznej realizacji zamierzonych celów niezbędna będzie współpraca władz powiatowych, gminnych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych mogących wspierać realizację programu merytorycznie i finansowo, z uwzględnieniem problemów, zasobów i specyfiki poszczególnych jednostek.

Wszelkie działania planowane przez powiat kędzierzyńsko-kozielski na rzecz osób niepełnosprawnych mają na celu minimalizowanie skutków niepełnosprawności, zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia, obejmujących m. in:

- wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie niepełnosprawności,
- zapobieganie niepełnosprawności,
- rehabilitację,
- edukację,
- doradztwo i nauczanie zawodowe,
- zatrudnienie i możliwość przekwalifikowania zawodowego,
- ochronę socjalną, ekonomiczną i prawną,
- zaopatrzenie w urządzenia, sprzęt ułatwiający samodzielne funkcjonowanie,
- usuwanie bądź ograniczenie barier w tym architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych, w porozumiewaniu się i dostępie do informacji.

Realizacja wskazanych zadań odbywa się we współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, osobami prawnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych niezbędnych do ich wykonania.

Powiat kędzierzyńsko-kozielski jest regionem województwa opolskiego z jednej strony posiadającym szereg instytucji i organizacji działających i wspierających środowisko osób niepełnosprawnych, z drugiej zaś liczba osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia i pomocy jest stosunkowo duża i wobec tego zakres i oczekiwania środowiska stają się coraz większe.

Istotną część tych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w naszym powiecie realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie -Koźlu oraz Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu. Warunkiem powodzenia realizacji programu jest czynne w nim uczestnictwo oraz współpraca z samorządami gminnymi, jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami ochrony zdrowia i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

WSTĘPNA DIAGNOZA PROBLEMÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIM

Podstawowe dane statystyczne dotyczące osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne stanowią ok. 14,3% całej ludzkości. W samej Unii Europejskiej żyje ok. 45 mln niepełnosprawnych osób. Szacuje się, iż ok. 45-65% tej grupy stanowią osoby w wieku produkcyjnym (15-65 lat), w większości nie aktywni zawodowo.

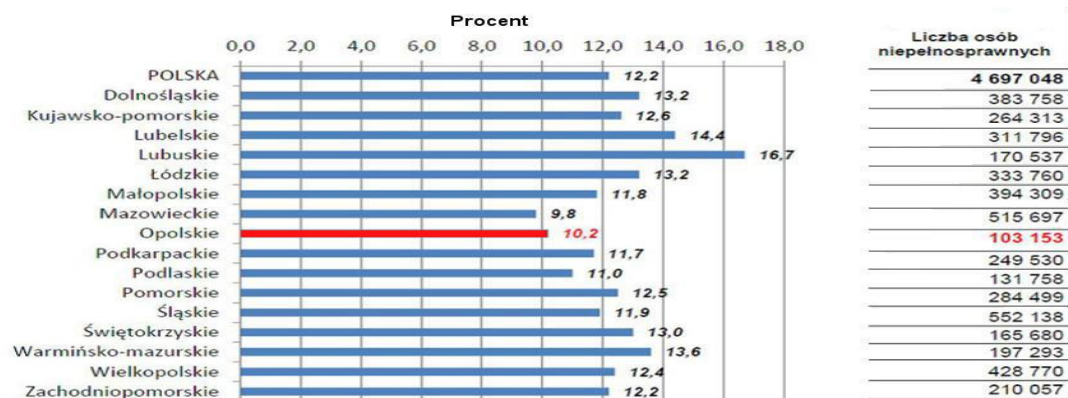
Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego(NSP) z 2011 r. w Polsce liczba osób niepełnosprawnych biologicznie i prawnie wyniosła 4,7 mln, tj. 12,2% ludności kraju (w 2002 r. 14,3%).Najwyższy udział osób niepełnosprawnych w liczbie ludności odnotowano w województwie lubuskim (16,7%), a najniższy w województwach: mazowieckim (9,8%) oraz opolskim (10,2%). W porównaniu do roku 2002 liczba osób niepełnosprawnych w skali całego kraju jest mniejsza o prawie 30%. Takie zjawisko może być związane ze zmianami przepisów prawnych, w tym zaostrzeniem przepisów w sprawie przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy i innych świadczeń.

Według wyników Spisu w 2011 roku wśród ogółu osób niepełnosprawnych znajduje się 2530,4 tys. kobiet (odnotowany spadek o 12,4% w porównaniu do Spisu z 2002 roku). W miastach zmniejszyła się liczba kobiet niepełnosprawnych o 68 tys., zaś na wsi aż o 290 tys.

Z kolei niepełnosprawni mężczyźni w 2011 roku stanowili nieco mniej liczną grupę – 2167,1 tys. osób (odnotowano spadek o 15,6% w porównaniu do Spisu 2002 roku). Podobnie jak wśród kobiet, mniejszy spadek niepełnosprawnych mężczyzn widoczny jest w miastach o 8,5%, natomiast na wsi o ponad 25%. Wydaje się zatem, że niepełnosprawność częściej dotyka mieszkańców miast niż wsi.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego2011 w województwie opolskim było 103,2 tys. osób, które odczuwały całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku (niepełnosprawność biologiczna) i/lub posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (niepełnosprawność prawna). Stanowiły one 10,2% ogółu mieszkańców województwa opolskiego (wg NSP 2002 – 10,0%)

Liczba osób niepełnosprawnych oraz ich udział w liczbie ludności w województwach Polski wg Narodowego Spisu Powszechnego 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ludność i gospodarstwa domowe. Stan i struktura społeczno-ekonomiczna. Część I. Ludność. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, GUS, Warszawa 2013, s. 238;

W województwie opolskim wskaźnik liczby osób niepełnosprawnych do liczby mieszkańców waha się od najwyższego w powiecie nyskim (12,0%) do najniższego w powiecie opolskim ziemskim (7,6%).

Średnio w województwie wynosi 10,2 %¹. W poszczególnych powiatach kształtuje się następująco:

1. Powiat brzeski – 9,8%
2. Powiat głubczycki – 11,8 %
3. **Powiat kędzierzyńsko – kozielski – 11,9 %**
4. Powiat kluczborski – 11,6 %
5. Powiat krapkowicki – 8,6 %
6. Powiat namysłowski – 11,6 %
7. Powiat nyski – 12,0 %
8. Powiat oleski – 8,4 %
9. Powiat opolski – 7,6%
10. Powiat prudnicki – 11,7 %
11. Powiat strzelecki – 9,9 %
12. Opole – 9,0 %

Przewlekła choroba, będąca najczęstszą przyczyną niepełnosprawności, utrudnia, a czasem uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w środowisku, wiąże się to z dolegliwościami, które utrzymują się przez długie lata, a często w miarę upływu czasu także nasilają, tak więc dotychczasowe życie staje się podporządkowane chorobie. Negatywne skutki długotrwałej choroby to min. obniżenie sprawności fizycznej, pogorszenie samopoczucia, ograniczenia w podejmowaniu pracy, także zawodowej, często również są to ograniczenia w kontaktach społecznych. Pogorszeniu ulega także kondycja finansowa w związku ze zwiększeniem wydatków na leczenie czy rehabilitację.

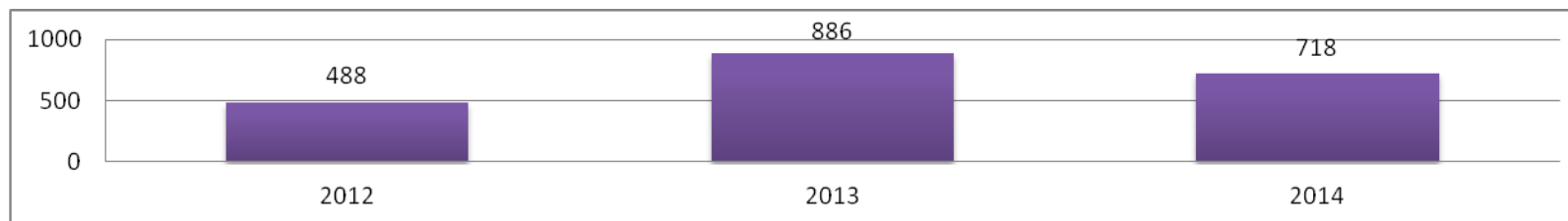
W 2012 r. w Polsce udział osób niepełnosprawnych wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniósł średnio 13,7%² (najwięcej w województwie pomorskim – 20,0%, a najmniej w województwie podlaskim – 8,9%). W województwie opolskim udział ten był niższy (13,5%) niż średnia krajowa, i wahał się od 23,5% w mieście Opolu do 5,7% w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim.

W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w latach 2012-2014 liczba rodzin pobierających świadczenia z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby waha się. W roku 2013 wzrosła, natomiast w 2014 zmalała o 18,9%.

¹Źródło: opracowanie własne na podstawie *Ludność i gospodarstwa domowe. Stan i struktura społeczno-ekonomiczna. Cześć I. Ludność. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, GUS, Warszawa 2013, s. 263;*

²Źródło: *Niepełnosprawni klienci pomocy społecznej w Polsce i woj. opolskim w 2012 r. Analiza statystyczna wykonana na zlecenie Obserwatorium Integracji Społecznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu, Opole, listopad 2013, s. 9;*

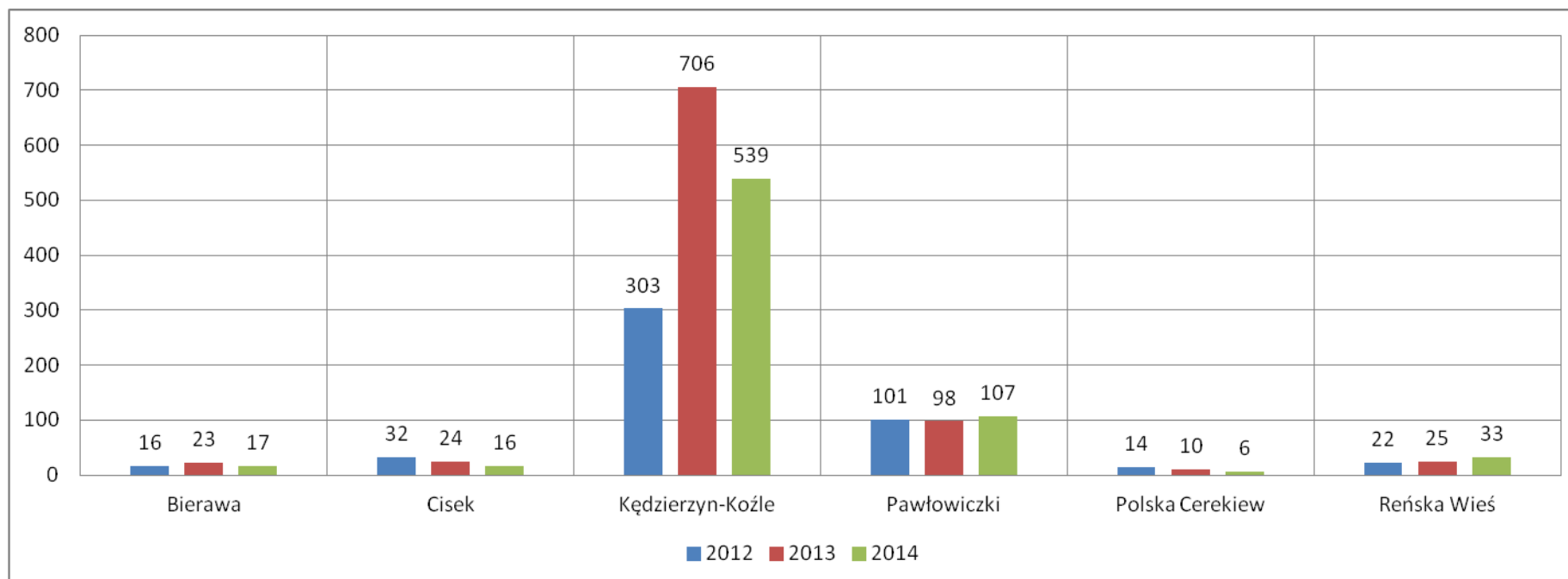
Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012-2014.

Źródło: Dane GOPS.

Sytuację w poszczególnych gminach przedstawia poniższy wykres.

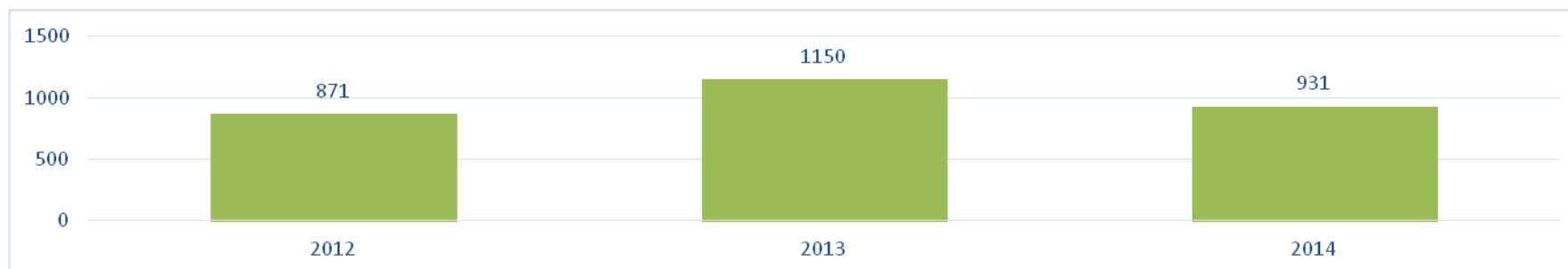
Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, w poszczególnych gminach w latach 2012-2014

Źródło: Dane GOPS

Z powyższych danych wynika, że problem ten dotyczy szczególnie mieszkańców gminy Pawłowiczki oraz gminy Kędzierzyn-Koźle. W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w roku 2014 z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności udzielono wsparcia 931 rodzinom.

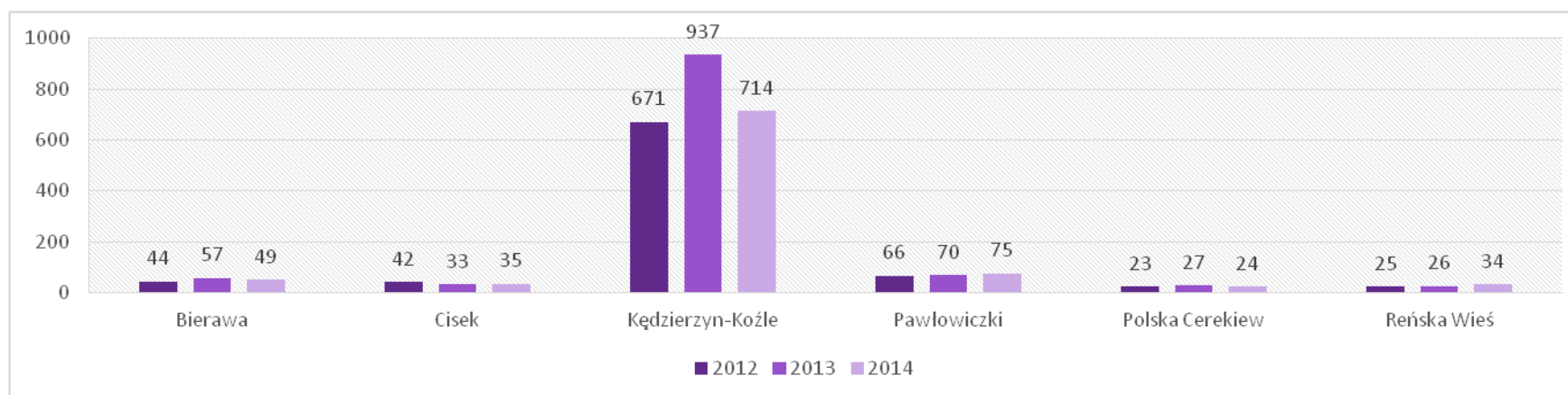
Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014.

Źródło: Dane GOPS

Sytuacja w poszczególnych gminach jest zróżnicowana, najwięcej rodzin z tytułu niepełnosprawności w stosunku do ogólnej liczby świadczeniobiorców otrzymało wsparcie w gminie Bierawa (31%), najmniej w gminie Polska Cerekiew i Reńska Wieś (po 9%).

Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w poszczególnych gminach w latach 2012-2014.

Źródło: Dane GOPS.

Zatrudnienie osób niepełnosprawnych

„Chcę takich samych szans, jak osoby w pełni sprawne. Nie chcę pracować w jakimś specjalnym miejscu dla niepełnosprawnych”.

Praca oraz szeroko rozumiana aktywność społeczna jest bardzo ważnym aspektem w życiu człowieka, gdyż daje poczucie bycia potrzebnym, niezależnym oraz stanowi ważny warunek sukcesu na drodze do samorealizacji.

Osoby niepełnosprawne, podobnie jak osoby pełnosprawne, posiadają aspiracje, indywidualne potrzeby i zainteresowania, jednak często napotykać na nierówność i dyskryminację w dziedzinie zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego. Najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest dążenie do integracji i aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością na wszystkich płaszczyznach rynku pracy oraz równoległe podjęcie działań do zmian postaw pracodawców w kierunku większej przychylności, wrażliwości i zaangażowania.

Wspieranie i dążenie do pełnej integracji osób niepełnosprawnych odbywa się przez aktywizację społeczną i zawodową. Trafny dobór działań wspierających pozwala na zwalczanie wszelkich form dyskryminacji w dostępie do zatrudnienia i zwiększa jakość podaży na lokalnym rynku pracy.

Ostatnie wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Polski (BAEL) wskazują na znaczną poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy w ciągu ostatnich lat, na którą niewątpliwie wpływ miało duże zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, które wynikało z otrzymywanego przez nich wsparcia. Od 2007 roku w kraju odnotowuje się wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych, szczególnie tych w wieku produkcyjnym. Podczas gdy w 2007 roku współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym wynosił 22,6%, w 2008 r. – 23,9%, w 2009 r. - 24,6%, to w 2010 roku wynosił 25,9%, w 2011 wzrósł do 26,4%.

Według najnowszych danych przeliczonych w oparciu o nowe bilanse ludności po Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 r. i opartych o nową metodologię BAEL - w 2010 r. współczynnik aktywności zawodowej wynosił 25,7%, w 2011 wzrósł do 26,3%, a w 2012 r. osiągnął poziom 27,5%. Udział pracujących wśród osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w roku 2012 osiągnął wartość 23% (w 2011 r. – 22,2%, w 2010 r. – 21,8%). Stopa bezrobocia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w 2012 r. wzrosła do 16,3% , w 2011r. – 15,5%, w 2010 r. – 15,3%.

W 2012 roku aktywnych zawodowo było 17,4% osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej, a udział osób pracujących wśród osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej, w 2012 roku wynosił 14,7%, stopa bezrobocia 15,5% (*źródło: GUS – BAEL*).

Mimo powyżej wymienionych tendencji, osobom niepełnosprawnym bardzo trudno jest znaleźć zatrudnienie na otwartym rynku pracy – część niepełnosprawnych pracuje w zakładach pracy chronionej. Niepełnosprawni potrzebujący pomocy w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia mogą korzystać z systemów wsparcia, m.in. realizowanych przez urząd pracy.

Niepełnosprawni pobierający renty i inne świadczenia rejestrują się, jako osoby poszukujące pracy (nie uzyskują statusu osoby bezrobotnej). Zarejestrowani bezrobotni niepełnosprawni znajdują się w grupie osób wyróżnionych przez ustawę – jako w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby niepełnosprawne wymagają szczególnego wsparcia, gdyż praca dla nich stanowi nie tylko źródło dochodów umożliwiających zaspokojenie potrzeb, ale także najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno-zawodowej.

Cechy społeczno – demograficzne osób niepełnosprawnych bezrobotnych poszukujących pracy według stopnia i rodzaju niepełnosprawności, płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, wieku, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy przedstawiają kolejne tabele.

Dane dotyczą osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP Kędzierzyn-Koźle i obejmują wszystkich mieszkańców naszego powiatu.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP według płci, miejsca zamieszkania, stopnia i rodzaju niepełnosprawności (w latach 2013-2015)

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Ogółem	663	635	598	43	33	27
Kobiety	344	303	303	17	11	12
Zamieszkali na wsi	130	127	134	6	4	4
Stopień niepełnosprawności						
Znaczny	10	11	12	12	6	4
umiarkowany	160	170	161	17	15	13
Lekki	493	454	425	14	12	10
Rodzaj niepełnosprawności – symbol						
Upośledzenie umysłowe 01-U	3	0	2	0	0	0

Choroby psychiczne <i>02-P</i>	71	62	53	7	5	4
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu <i>03-L</i>	30	30	35	5	5	2
Choroby narządu wzroku <i>04-O</i>	31	27	20	8	4	4
Upośledzenia narządu ruchu <i>05-R</i>	213	207	201	12	12	12
Epilepsja <i>06-E</i>	32	31	23	0	2	0
Choroby układu oddechowego i układu krążenia <i>07-S</i>	80	74	67	0	0	0
Choroby układu pokarmowego <i>08-T</i>	6	9	13	0	0	0
Choroby układu moczowo-płciowego <i>09-M</i>	7	11	17	1	0	0
Choroby neurologiczne <i>10-N</i>	42	40	49	4	1	3
Inne <i>11-I</i>	68	72	59	1	0	0
Nieustalone	85	72	59	5	4	2

Źródło: sprawozdanie MPIPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia

Analizując dane dotyczące bezrobotnych z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności obserwuje się dominację osób z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP według wykształcenia (w latach 2013-2015)

Wyszczególnienie (wykształcenie)	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
wyższe	17	23	22	4	2	2
policealne i średnie zawodowe	101	90	92	11	9	7
średnie ogólnokształcące	52	45	44	4	2	4
zasadnicze zawodowe	203	218	213	13	16	10
gimnazjalne	3	4	4	0	0	0
podstawowe i podstawowe nieukończone	287	255	233	11	4	4

Źródło: sprawozdanie MPIPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia

Wyznacznikiem pozycji na rynku pracy i szans na jej znalezienie jest z pewnością poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego. Bezrobotni niepełnosprawni to głównie osoby legitymujące się wykształceniem poniżej średniego, w świetle danych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP według wieku (w latach 2013-2015)

Wyszczególnienie (wiek)	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
18-24 lata	32	28	16	0	0	0

W tym kobiety	17	13	7	0	0	0
25-34 lata	59	57	72	5	3	2
W tym kobiety	33	32	42	0	0	1
35-44 lata	113	102	96	5	5	1
W tym kobiety	64	55	44	2	2	0
45-54 lata	240	210	192	14	8	5
W tym kobiety	145	118	111	7	2	2
55-59 lata	167	158	140	18	14	12
W tym kobiety	84	79	77	8	4	7
60 i więcej lat	52	80	82	1	3	6
W tym kobiety	1	11	13	0	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-0

Liczną grupę wśród bezrobotnych niepełnosprawnych stanowili bezrobotni w wieku: 45 –54 lata oraz 55-59 lat.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP według stażu pracy(w latach 2013-2015)

Wyszczególnienie (staż pracy ogółem)	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Bez stażu pracy	54	37	39	14	8	8

do 1 roku	47	54	52	1	1	1
1-5 lat	112	114	117	5	5	2
5-10 lat	75	70	61	1	0	0
10-20 lat	144	137	136	7	6	3
20-30 lat	165	155	141	13	11	12
30 lat lub więcej	66	68	52	2	2	1

Źródło: sprawozdanie MPIPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia

Większość bezrobotnych niepełnosprawnych posiadało doświadczenie zawodowe, w tym najwięcej osób posiadało staż: od 10 do 20 lat i od 20 do 30 lat oraz do 1 – 5 lat.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP według czasu pozostawania bez pracy (w latach 2013-2015)

Wyszczególnienie (pozostawanie bez pracy ogółem)	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
do 1 miesiąca	48	41	68	1	0	0
1-3 miesiące	89	74	67	4	1	2
3-6 miesięcy	87	76	75	6	1	3
6-12 miesięcy	117	108	85	6	3	2
12-24 miesiące	105	130	109	9	6	2
powyżej 24 miesięcy	217	206	194	17	22	18

Źródło: sprawozdanie MPIPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia

Bezrobotni niepełnosprawni mają spore trudności ze znalezieniem zatrudnienia, o czym świadczy fakt, że najwięcej osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Jak wynika z przedstawionych danych bariery zdrowotne, brak kwalifikacji zawodowych odpowiednich do wymagań rynku pracy oraz wiek powodują duże trudności w uzyskaniu zatrudnienia. Ograniczenie skali bezrobocia osób niepełnosprawnych, to nie tylko rozwiązanie problemów bytowych, ale również szansa na pełne włączenie w środowisko społeczne, usamodzielnienie i uaktywnienie, dające w efekcie możliwość rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Liczbę osób niepełnosprawnych wyłączonych w latach 2013-2015 z ewidencji osób bezrobotnych według przyczyny ilustruje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Ogółem	362	364	366	17	10	17
Podjęcie pracy	155	163	145	1	1	5
• W tym pracy subsydiowanej, w tym	28	5	6	1	0	1
*na miejscach pracy subsydiowanych przez FP ogółem	4	5	5	0	0	0
*na miejscach pracy subsydiowanych przez FP w zakładach pracy chronionej	0	0	0	0	0	0
*na miejscach pracy subsydiowanych przez PFRON ogółem	0	0	0	0	0	0
*na miejscach pracy subsydiowanych przez PRON w zakładach pracy chronionej	0	0	0	0	0	0
*podjęcie działalności gospodarczej	1	0	1	1	1	1

*prace interwencyjne	0	0	0	0	0	0
*roboty publiczne	23	0	0	x	x	x
• W tym pracy niesubsydiowanej w tym	127	158	139	0	1	4
*praca sezonowa	0	0	0	0	0	0
*pozostałe zatrudnienie	126	156	139	0	1	4
*podjęcie działalności gospodarczej	1	2	0	0	0	0
rozpoczęcie szkolenia	5	1	0	0	0	0
rozpoczęcie stażu	69	67	54	0		0
rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	10	12	16	x	x	x
rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisanie kontraktu socjalnego	0	0	0	0	0	0
podjęcie nauki	1	0	0	0	0	0
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy	1	4	0	x	x	x
rezygnacja lub niepotwierdzenie gotowości do pracy	63	35	48	10	3	6
utrata statusu osoby niepełnosprawnej	42	44	53	2	2	2
inne	16	38	23	4	4	6

Źródło: sprawozdanie MPIPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia

Osoby niepełnosprawne to najmniej liczna, lecz mająca największe trudności w znalezieniu pracy grupa. Osoby te wymagają szczególnego wsparcia, gdyż praca – poza źródłem dochodów – stanowi najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno-zawodowej.

Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu oferuje wsparcie osobom bezrobotnym, w tym m.in. osobom niepełnosprawnym, które obejmowane są działaniami takimi jak: profilowanie (od 2014r.), IPD (Indywidualny Plan Działania), staże, szkolenia, prace społecznie-użyteczne, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (do 27.05.2014r.). Na każdym poziomie Centrum Aktywizacji Zawodowej dostępny był doradca zawodowy, który ma do spełnienia swoją rolę. W sytuacji gdy osoba niepełnosprawna obsługiwana jest przez doradcę z wyższej kondygnacji, może zwrócić się z prośbą o zmianę i przydzielenie jej osoby obsługującej na parterze. Ponadto jeden z doradców zawodowych jest wyznaczony do obsługi osób z niepełnosprawnością słuchową /ma ukończone studia podyplomowe z języka migowego/.

Osoby niepełnosprawne oprócz wsparcia w ramach projektu systemowego z Poddziałania 6.1.3 (2013r.) i EFS PO WER i RPO(od 2014r.) miały także możliwość uczestniczenia w projektach konkursowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, gdyż należały do grup objętych szczególnym wsparciem, a także mogły korzystać ze wsparcia w ramach środków FP i PFRON.

Dzięki temu ze wsparcia w ramach powyższych projektów skorzystało w:

- 2013r. 45 bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu.
- 2014r. 82 bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu.
- 2015r. 46 bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu.

Osoby te mogły również skorzystać z nowoczesnych metod poszukiwania pracy jaka jest choćby elektroniczne CV dostępne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu.

Dodatkowo Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu dysponował środkami PFRON:

- 2013r.- 42.732,73 zł (w ramach tych środków 1 osoba poszukująca pracy skorzystała z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 3 osoby poszukujące pracy skorzystały ze stażu)
- 2014r. - 50.288,39 zł (w ramach tych środków 7 osób poszukujących pracy skorzystało ze stażu),
- 2015r. - 94.469,67 zł (w ramach tych środków 1 osoba poszukująca pracy skorzystała z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 9 osób poszukujących pracy skorzystało ze stażu).

Poradnictwo zawodowe i szkolenia dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy (w tym osób niepełnosprawnych)

Poradnictwo zawodowe kierowane jest do określonych grup bezrobotnych. Są nimi osoby stojące po raz pierwszy przed koniecznością wyboru zawodu, osoby zamierzające zmienić lub podwyższyć kwalifikacje zawodowe.

Często klientami doradcy zawodowego są osoby, które chcą skorzystać z różnorodnych form kształcenia w systemie szkolnym bądź pozaszkolnym i pragną dowiedzieć się, czy ich predyspozycje zawodowe są zbieżne z wymogami wybranego przez siebie zawodu.

Poradnictwo zawodowe jest procesem, w którym doradca zawodowy pomaga klientowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie w odniesieniu do środowiska pracy w celu realistycznego wyboru zawodu, zmiany zatrudnienia lub osiągnięciu właściwego dostosowania zawodowego.

Polega na udzielaniu bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze drogi zawodowej oraz pracodawcom w doborze kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji psychofizycznych.

Jest ono świadczone za zgodą osoby zainteresowanej, zarówno w formie indywidualnej, jak i grupowej. Kieruje się zasadą poufności, równości w korzystaniu z tego rodzaju usług bez względu na płeć, wiek, narodowość i inne okoliczności.

Poradnictwo zawodowe świadczone w urzędzie pracy ma szeroki zakres z uwagi na fakt, iż podjęcie pracy nie zawsze, bądź nie tylko zależy od posiadania określonych kwalifikacji. Doradca pomaga przygotowywać się do samego procesu poszukiwania i pozyskiwania zatrudnienia. Uczy zatem jak napisać list motywacyjny i CV, wskazuje na ważne elementy doświadczenia zawodowego godne zamieszczenia w ofercie, przygotowuje do rozmowy kwalifikacyjnej.

Z tą tematyką szerzej można zapoznać się biorąc udział w zajęciach grupowych lub w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, których celem jest przygotowanie jego uczestników do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy, tak aby po zakończeniu zajęć byli w stanie:

- określić i zanalizować lokalny rynek pracy,
- określić i porównać swoje mocne i słabe strony z możliwościami oferowanymi przez rynek pracy oraz dopasować swoje kwalifikacje, umiejętności i predyspozycje do oferty rynku pracy,
- zastosować różnorodne techniki poszukiwania pracy,
- doskonalić swoje umiejętności podejmowania decyzji i ich realizacji,
- doskonalić umiejętność autoprezentacji,
- skuteczniej komunikować się z pracodawcą podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

Zajęcia mają na celu wzmocnienie wiary uczestników we własne umiejętności i możliwości kierowania swoim życiem. Tutaj można również poznać prawa rządzące rynkiem pracy, opowiedzieć o swoich doświadczeniach związanych z poszukiwaniem pracy, określić oczekiwania zawodowe i zaplanować karierę zawodową.

Szkolenia dla osób posiadających stopień niepełnosprawności realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy:

- osoby bezrobotne posiadające stopień niepełnosprawności obowiązują zasady takie jak w przypadku kierowania osób bezrobotnych na szkolenia grupowe lub indywidualne.
- osoby poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu posiadające stopień niepełnosprawności mogą korzystać ze szkoleń ze środków PFRON. Składają wniosek wraz z załącznikami dostępny na stronie internetowej www.pup-kkozle.pl.

Orzecznictwo osób niepełnosprawnych

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie –Koźlu mieści się obecnie w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie –Koźlu.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny,
- umiarkowany,
- lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością

organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Ustawa definiuje niezdolność do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób, podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności, wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia, niewymagającą pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie –Koźlu na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w oparciu o rozporządzenie MGPiPS z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydaje odpowiednio orzeczenia o:

- niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy, zwane dalej „orzeczeniami o wskazaniach do ulg i uprawnień”.

Sytuacja osób niepełnosprawnych do 16 roku życia.

Liczbę wydanych w 2013-2015r. orzeczeń dla osób poniżej 16 roku życia zamieszkałych na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego prezentują poniższe tabele.

Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w 2013 r. dla osób poniżej 16 roku życia

Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek			Płeć	
		0-3	4-7	8-16	K	M
01-U	14	1	5	8	7	7
02-P	6	1	1	4	1	5
03-L	11	4	4	3	5	6
04-O	5	2	1	2	3	2
05-R	11	5	0	6	7	4
06-E	7	0	4	3	5	2
07-S	23	7	9	7	12	11

08-T	5	2	3	0	1	4
09-M	3	1	0	2	1	2
10-N	30	18	2	10	11	19
11-I	10	4	4	2	6	4
12-C (całościowe zaburzenia rozwojowe)	14	2	8	4	3	11
RAZEM	139	47	41	51	62	77

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie – Koźlu

Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w 2014 r. dla osób poniżej 16 roku życia

Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek			Płeć	
		0-3	4-7	8-16	K	M
01-U	19	2	7	10	6	13
02-P	6	0	1	5	0	6
03-L	15	4	5	6	5	10
04-O	2	0	0	2	1	1
05-R	7	2	0	5	3	4
06-E	4	2	0	2	1	3
07-S	26	11	5	10	10	16

08-T	2	1	1	0	1	1
09-M	4	1	2	1	3	1
10-N	22	12	4	6	6	16
11-I	10	4	4	2	6	4
12-C (całościowe zaburzenia rozwojowe)	12	2	5	5	6	6
RAZEM	125	38	33	54	42	83

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie – Koźlu

Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w 2015 r. dla osób poniżej 16 roku życia

Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek			Płeć	
		0-3	4-7	8-16	K	M
01-U	9	0	3	6	5	4
02-P	10	2	2	6	0	10
03-L	17	9	5	3	11	6
04-O	2	0	1	1	0	2
05-R	6	2	1	3	4	2
06-E	5	0	3	2	2	3
07-S	25	11	6	8	12	13

08-T	3	0	2	1	2	1
09-M	4	1	1	2	1	3
10-N	35	16	11	8	16	19
11-I	15	2	5	8	9	6
12-C (całościowe zaburzenia rozwojowe)	15	3	4	8	0	15
RAZEM	146	46	44	56	62	84

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie – Koźlu

Powyższe tabele pokazują, że wśród wydanych orzeczeń o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu dla mieszkańców naszego powiatu najwięcej osób niepełnosprawnych w wieku do 16 lat to mężczyźni oraz osoby w wieku 8 – 16 lat.

Jeżeli chodzi o przyczynę niepełnosprawności to największą ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród dzieci i młodzieży w latach 2003-2015 stanowiły choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby neurologiczne.

Sytuacja osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia.

Liczbę wydanych w 2013-2015r. orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia zamieszkałych na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego prezentują poniższe tabele.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2013 wg.przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci

Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek				Płeć	
		16-25	26-40	41-59	60 lat i więcej	K	M
01-U	17	12	4	1	0	7	10
02-P	103	11	28	42	22	47	56
03-L	53	6	4	15	28	25	28
04-O	30	3	1	16	10	14	16
05-R	473	22	37	270	144	271	202
06-E	16	5	5	5	1	9	7
07-S	275	9	7	120	139	123	152
08-T	47	1	5	23	18	16	31
09-M	112	1	7	49	55	88	24
10-N	180	13	8	71	88	87	93
11-I	67	8	7	33	19	40	27
12-C	1	1	0	0	0	1	0
RAZEM	1374	92	113	645	524	728	646

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu .

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2014 wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci

Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek				Płeć	
		16-25	26-40	41-59	60 lat i więcej	K	M
01-U	36	23	5	6	2	12	24
02-P	108	14	19	54	21	56	52
03-L	47	2	3	4	38	22	25
04-O	14	3	1	3	7	13	1
05-R	490	11	45	232	202	263	227
06-E	8	2	2	3	1	3	5
07-S	228	7	10	86	125	99	129
08-T	47	3	2	19	23	23	24
09-M	110	1	4	61	44	84	26
10-N	129	14	4	53	58	53	76
11-I	37	13	8	11	5	18	19
12-C	1	1	0	0	0	0	1
RAZEM	1255	94	103	532	526	646	609

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2015 wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci

Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek				Płeć	
		16-25	26-40	41-59	60 lat i więcej	K	M
01-U	28	20	7	1	0	12	16
02-P	118	22	31	45	20	58	60
03-L	44	2	3	11	28	26	18
04-O	30	2	4	11	13	17	13
05-R	652	21	52	270	309	367	285
06-E	20	3	9	6	2	15	5
07-S	305	11	13	100	181	135	170
08-T	58	2	3	24	29	29	29
09-M	96	0	4	45	47	87	9
10-N	200	8	23	68	101	90	110
11-I	47	5	4	23	15	23	24
12-C	1	1	0	0	0	0	1
RAZEM	1599	97	153	604	745	859	740

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2013 wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności i płci

Symbol niepełnosprawności	Razem	Stopień niepełnosprawności			Płeć	
		znaczny	umiarkowany	lekki	K	M
01-U	17	7	8	2	7	10
02-P	103	26	65	12	47	56
03-L	53	9	9	35	25	28
04-O	30	17	7	6	14	16
05-R	473	80	237	156	271	202
06-E	16	0	8	8	9	7
07-S	275	94	126	55	123	152
08-T	47	29	8	10	16	31
09-M	112	94	16	2	88	24
10-N	180	104	50	26	87	93
11-I	67	23	30	14	40	27
12-C	1	0	1	0	1	0
RAZEM	1374	483	565	326	728	646

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2014 wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności i płci

Symbol niepełnosprawności	Razem	Stopień niepełnosprawności			Płeć	
		znaczny	umiarkowany	lekki	K	M
01-U	36	12	18	6	12	24
02-P	108	28	71	9	56	52
03-L	47	6	9	32	22	25
04-O	14	8	3	3	13	1
05-R	490	83	272	135	263	227
06-E	8	1	3	4	3	5
07-S	228	66	103	59	99	129
08-T	47	33	8	6	23	24
09-M	110	66	40	4	84	26
10-N	129	76	44	9	53	76
11-I	37	8	15	14	18	19
12-C	1	0	1	0	0	1
RAZEM	1255	387	587	281	646	609

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2015 wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności i płci

Symbol niepełnosprawności	Razem	Stopień niepełnosprawności			Płeć	
		znaczny	umiarkowany	lekki	K	M
01-U	28	8	19	1	12	16
02-P	118	26	76	16	58	60
03-L	44	16	12	16	26	18
04-O	30	16	5	9	17	13
05-R	652	107	423	122	367	285
06-E	20	0	9	11	15	5
07-S	305	96	145	64	135	170
08-T	58	40	9	9	29	29
09-M	96	67	27	2	87	9
10-N	200	93	79	28	90	110
11-I	47	9	18	20	23	24
12-C	1	1	0	0	0	1
RAZEM	1599	479	822	298	859	740

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2013 wg przyczyn niepełnosprawności, wykształcenia i zatrudnienia

Symbol niepełnosprawności	Razem	Poziom wykształcenia					Zatrudnienie	
		mniej niż podstawowe	podstawowe i gimnazjalne	zasadnicze	średnie	wyższe	tak	nie
01-U	17	5	12	0	0	0	0	17
02-P	103	5	37	34	19	8	10	93
03-L	53	1	17	14	16	5	7	46
04-O	30	1	11	11	6	1	3	27
05-R	473	16	100	168	158	31	137	336
06-E	16	0	4	9	3	0	1	15
07-S	275	11	85	95	70	14	38	237
08-T	47	0	14	8	23	2	6	41
09-M	112	3	19	26	44	20	19	93
10-N	180	7	62	67	37	7	13	167
11-I	67	3	16	25	20	3	12	55
12-C	0	1	1	0	0	0	0	1
RAZEM	1374	53	377	457	396	91	246	1128

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2014 wg przyczyn niepełnosprawności, wykształcenia i zatrudnienia

Symbol niepełnosprawności	Razem	Poziom wykształcenia					Zatrudnienie	
		mniej niż podstawowe	podstawowe i gimnazjalne	zasadnicze	średnie	wyższe	tak	nie
01-U	36	10	19	7	0	0	0	36
02-P	108	8	33	36	27	4	10	98
03-L	47	4	14	12	15	2	7	40
04-O	14	1	2	6	5	0	2	12
05-R	490	24	109	172	146	39	147	343
06-E	8	2	2	2	1	1	0	8
07-S	228	12	68	81	55	12	33	195
08-T	47	3	11	14	13	6	4	43
09-M	110	7	16	34	42	11	24	86
10-N	129	16	31	41	37	4	12	117
11-I	37	8	9	9	7	4	7	30
12-C	1	0	1	0	0	0	0	1
RAZEM	1255	95	315	414	348	83	246	1009

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Liczba wydanych orzeczeń w roku 2015 wg przyczyn niepełnosprawności, wykształcenia i zatrudnienia

Symbol niepełnosprawności	Razem	Poziom wykształcenia					Zatrudnienie	
		mniej niż podstawowe	podstawowe i gimnazjalne	zasadnicze	średnie	wyższe	tak	nie
01-U	28	9	13	6	0	0	0	28
02-P	118	14	44	21	34	5	7	111
03-L	44	1	11	13	14	5	5	39
04-O	30	3	6	8	9	4	10	20
05-R	652	33	129	203	231	56	159	493
06-E	20	2	3	9	5	1	2	18
07-S	305	13	94	107	72	19	34	271
08-T	58	2	16	21	16	3	3	55
09-M	96	3	23	27	32	11	18	78
10-N	200	9	58	70	47	16	17	183
11-I	47	4	10	11	18	4	6	41
12-C	1	0	1	0	0	0	0	1
RAZEM	1599	93	408	496	478	124	261	1338

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu.

Dane zawarte w powyższych tabelach pokazują, że w latach 2013-2015 PZON wydał ponad 4 200 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Najwięcej orzeczeń wydano osobom posiadającym dysfunkcję narządu ruchu, z chorobami układu oddechowego i krążenia oraz chorobami neurologicznymi.

Jeżeli chodzi o przedział wiekowy to najwięcej osób niepełnosprawnych w powiecie kędzierzyńsko – kozielskim było w wieku poprodukcyjnym, czyli powyżej 60 r. ż. Zaznacza się niewielka przewaga kobiet.

Najwięcej orzeczeń wydano osobom posiadającym umiarkowany stopień niepełnosprawności. W dalszej kolejności znajdują się osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Zgodnie z danymi zawartymi powyżej problem niepełnosprawności dotykał w największym stopniu mieszkańców powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, którzy nie byli zatrudnieni. Jest to informacja mówiąca o wysokim bezrobociu wśród osób niepełnosprawnych oraz istniejących trudnościach w zatrudnieniu tych osób w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim.

Zgodnie z informacjami zawartymi w powyższych tabelach o wydanych w latach 2013-2015 orzeczeniach problem niepełnosprawności dotyka głównie osoby mające podstawowe i gimnazjalne oraz zasadnicze wykształcenie.

Osoby ze średnim i wyższym wykształceniem są w zdecydowanej mniejszości.

Szczególnie ciężka jest sytuacja osób posiadających dysfunkcje narządu ruchu oraz z chorobami układu oddechowego i krążenia, którzy stanowią największą grupę osób pozostających bez zatrudnienia.

Z analizy danych wynika, że w latach 2013-2015 że najwięcej orzeczeń o niepełnosprawności wydano mieszkańcom powiatu w przedziale wiekowym powyżej 40 roku życia, posiadającym podstawowe i gimnazjalne lub zasadnicze wykształcenie, niskie kwalifikacje oraz niemającym zatrudnienia.

Działania samorządu winny być kierowane przede wszystkim do tych grup mieszkańców powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego.

EDUKACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Edukacja osób niepełnosprawnych polega na integralnej realizacji funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły z uwzględnieniem specyficznych form i metod pracy oraz zasad nauczania. Podstawowym celem edukacji jest wielostronny rozwój osoby niepełnosprawnej. Jego osiągnięcie uwarunkowane jest intensyfikacją kontaktów społecznych i współuczestnictwem tych osób w decydowaniu o sprawach dotyczących ich uczenia się, pracy i spędzania czasu wolnego. Ważne jest tu bowiem spełnianie postulatu integracji funkcjonalnej wyznaczającej efektywność systemu

kształcenia i wychowania osób niepełnosprawnych. Zagadnienia integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem osób pełnosprawnych, a zwłaszcza wyrównywania szans życiowych stanowi niezwykle złożoną i trudną problematykę, a jednocześnie doniosłe wyzwanie dla współczesnej edukacji. Z tego też powodu zadania dydaktyczne dotyczące kształtowania cech instrumentalnych powinny być nakierowane na wiadomości, umiejętności, sprawność, kształtowanie postaw, przekonań i systemu wartości. Zaniedbania dziecka we wczesnym okresie edukacji, na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum, przekreślają możliwości zajęcia wysokiej lub przynajmniej średniej pozycji w życiu społecznym i zawodowym. Wsparcie edukacyjne w tym okresie, pozytywnie wpłynie na dalsze, zawodowe i społeczne losy osoby niepełnosprawnej.

Zagadnienia ogólne

System oświaty powinien zapewniać:

- a) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju,
- b) każdemu uczniowi warunki niezbędne do rozwoju,
- c) możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami,
- d) dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej,
- e) opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwienie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych.

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, dostosowanej do potrzeb i możliwości tych uczniów. Podstawą kształcenia specjalnego uczniów we wszystkich typach szkół jest orzeczenie o potrzebie:

- kształcenia specjalnego,
- kształcenia indywidualnego,
- zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,

wydane uczniowi na prośbę rodziców lub opiekunów dziecka przez zespół orzekający poradni psychologiczno-pedagogicznej (w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim funkcjonuje jedna poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Kędzierzynie-Koźlu). Orzeczenie jest wskazaniem najodpowiedniejszej formy kształcenia, z uwzględnieniem potrzeb dziecka oraz wskazaniem właściwych form pomocy specjalistycznej, nie jest jednak równoznaczne ze skierowaniem dziecka do jakiegokolwiek szkoły. Obowiązujące ustawodawstwo pozwala rodzicom lub opiekunom dziecka decydować o wyborze szkoły. Dzięki temu uczniowie niepełnosprawni mają możliwość spełnienia obowiązku szkolnego i obowiązku nauki jak najbliżej ich miejsca zamieszkania w szkołach:

- ogólnodostępnych,

- integracyjnych,
- oddziałach integracyjnych,
- szkołach specjalnych,
- oddziałach specjalnych,
- specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

Dzieciom i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły zapewnia się nauczanie indywidualne.

Zachowanie ciągłości kształcenia integracyjnego uczniów niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania powinno odbywać się poprzez tworzenie warunków umożliwiających dzieciom uczęszczanie do szkół w swoim środowisku społecznym – blisko miejsca zamieszkania. Dzieci niepełnosprawne, które uczą się w szkołach ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami, w większym stopniu rozwijają swoje społeczne i zawodowe umiejętności, które są potrzebne w codziennym życiu i na rynku pracy. Nauka w tej samej szkole jest nie tylko korzystna dla dzieci niepełnosprawnych, ale także dla ich pełnosprawnych kolegów. Sytuacja ta pozwala im lepiej zrozumieć, że osoby dotknięte niepełnosprawnością mają prawo do pełnego uczestnictwa i równości w społeczeństwie. Jednocześnie edukacja ta przebiega w naturalnych warunkach społecznych, a nie w izolacji którejkolwiek z grup.

W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim funkcjonuje szkoła specjalna, która prowadzi naukę dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej tj. Zespół Szkół Specjalnych im. Jana Brzechwy w Kędzierzynie–Koźlu.

Zespół Szkół Specjalnych w Kędzierzynie-Koźlu składa się z:

- szkoły podstawowej dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim
- szkoły podstawowej dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym
- gimnazjum dla uczniów upośledzonych w stopniu lekkim
- gimnazjum dla uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym
- szkoły przysposabiającej do pracy
- Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej nr 4
- zespołów rewalidacyjno-wychowawczych
- zespołu wczesnego wspomaganie

W ostatnich trzech latach średniorocznie do szkoły uczęszczało ok. 120 niepełnosprawnych uczniów.

FORMY REHABILITACJI SPOŁECZNEJ PROWADZONE W PLACÓWKACH NA TERENIE POWIATU KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych – oznacza zespół działań w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna, której głównym celem jest umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym realizowana jest przede wszystkim poprzez:

- ✓ wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- ✓ wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- ✓ likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i w dostępie do informacji,
- ✓ kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do placówek zajmujących się rehabilitacją społeczną na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego należą m.in.:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie –Koźlu,
2. Domy Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu,
3. Warsztaty Terapii Zajęciowej
4. Środowiskowy Dom Samopomocy „PROMYCZEK” w Kędzierzynie-Koźlu,
5. Miejski i gminne ośrodki pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane są przez Zespół Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu.

Do zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej na realizację których przeznaczane są środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych należą:

- 1) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- 2) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 5) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- 6) dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika.

Ostatnie z wyszczególnionych zadań tj. dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika jest zadaniem wprowadzonym w życie od 2016 roku. Struktura podziału przyznanych środków finansowych PFRON jest suwerenną decyzją Rady Powiatu Kędzierzynie-Koźlu, która w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczane są środki PFRON.

Środki finansowe PFRON w latach 2013 – 2015 przeznaczone na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

	2013	2014	2015
Środki przeznaczone na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	1 150 419,27 zł	1 391 191,00 zł	1 423 799,00 zł
WTZ	562 248,00 zł	591 840,00 zł	615 840,00 zł
Pozostałe zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	588 171,27 zł	799 351,00 zł	807 959,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Z analizy powyższych danych wynika, że najwięcej przyznanych środków finansowych z PFRON PCPR otrzymał w 2015 r. Powiat otrzymując środki finansowe z PFRON przypadających według algorytmu przekazywania środków oraz w ramach programów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych rozdziela je na poszczególne zadania biorąc pod uwagę m.in. aktualne potrzeby osób niepełnosprawnych.

Wysokość środków finansowych PFRON przeznaczonych na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2013 – 2015.

Środki przeznaczone na dofinansowanie:	2013	2014	2015
WTZ	562 248,00 zł	591 840,00 zł	615 840,00 zł
likwidacja barier architektonicznych	133 187,00 zł	140 985,00 zł	182 375,00 zł
likwidacja barier technicznych	10 864,00 zł	8 728,00 zł	26 661,00 zł
likwidacja barier w komunikowaniu się	33 937,00 zł	88 223,00 zł	20 941,00 zł
turnusy rehabilitacyjne	220 000,00 zł	220 000,00 zł	98 937,00 zł
przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny	172 264,00 zł	308 885,00 zł	446 031,00 zł
sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	12 904,00 zł	31 651,00 zł	33 000,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Powyższa tabela obrazuje, że w latach 2013-2015 najwięcej środków zostało przeznaczonych na działalność WTZ, a w następnej kolejności na dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych.

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej to wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki stwarzające osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem działania warsztatów jest rehabilitacja, zmierzająca do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Realizacja przez warsztaty powyższego celu, odbywa się poprzez:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej,
- rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,

- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej, do którego uczęszcza obecnie 40 osób niepełnosprawnych ze znacznymi umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Terapia indywidualna i grupowa prowadzona w Warsztacie odbywa się w następujących pracowniach: stolarska, komputerowa, rzeźbiarska, gospodarstwa domowego, umiejętności społecznych, krawiecka, plastyczna, ogrodnicza.

W ramach pracy Warsztatów prowadzi się: ergoterapię (terapia przez pracę oraz zajęcia manualne w pracowniach), arteterapię (terapia poprzez sztukę), rehabilitacje ruchową, terapię psychologiczną, przygotowanie zawodowe, treningi umiejętności życia codziennego, trening ekonomiczny, trening edukacyjny, trening społeczny, wycieczki.

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnus to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Uczestnictwo w turnusach zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba, która posiada aktualne orzeczenie o niepełnosprawności oraz złoży wniosek o przyznanie dofinansowania.

Turnusy są organizowane w ośrodkach, które zapewniają osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki pobytu, dostosowane do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu oraz bazę do prowadzenia rehabilitacji i realizacji określonego programu turnusu. Czas trwania turnusu wynosi co najmniej 14 dni. Turnusy odbywają się tylko w ośrodkach, które posiadają wpis Wojewody uprawniający do organizowania turnusów lub przyjmowania grup turnusowych.

Analiza złożonych wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków PFRON do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w latach 2013-2015

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	2013	2014	2015
Liczba złożonych wniosków	636 (w tym 189opiekunów)	656 (w tym 188 opiekunów)	497 (w tym 160opiekunów)
Przyznane dofinansowania (liczba osób wraz z opiekunami)	301	335	121
na jaką kwotę	241 236,00 zł	246 096,00 zł	109 869,00 zł

Liczba zrealizowanych wniosków (wraz z opiekunami)	273	302	108
na jaką kwotę	222 000,00 zł	222 000,00 zł	98 937,00 zł
Z tego	x	x	x
- dorośli z zakładów pracy chronionej	0	0	0
na jaką kwotę	0,00 zł	0,00zł	0,00 zł
- pozostali dorośli	105	175	13
na jaką kwotę	97 504,00 zł	130 343,00 zł	12 882,00 zł
- dzieci i młodzież	50	41	42
na jaką kwotę	47 468,00 zł	39 806,00 zł	47223,00 zł
- opiekunowie osób dorosłych	68	49	12
na jaką kwotę	43 409,00 zł	25629,00 zł	7 945,00 zł
- opiekunowie dzieci i młodzieży	50	37	41
na jaką kwotę	31 619,00 zł	24 222,00 zł	30 887,00 zł
-mieszkańcy wsi	27	26	10
na jaką kwotę	25 619,00 zł	21 995.00 zł	10 673,00 zł
- kobiety	59	110	8
na jaką kwotę	54 500,00 zł	81 019,00 zł	8 004,00 zł
-mieszkańcy domów pomocy społecznej	0	5	0
na jaką kwotę	0,00 zł	4 130,00 zł	0,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Z powyższych danych wynika, że najwięcej wniosków dot. dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego złożono w 2013 r. a najmniej w 2015 r.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

O dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

O dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogą ubiegać się jeden raz w roku osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Przedmioty ortopedyczne są to wyroby medyczne, przedmioty służące do leczenia i rehabilitacji nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządów ruchu.

Środki pomocnicze to przedmioty wspomagające funkcjonowanie różnego rodzaju narządów, takich między innymi jak narząd słuchu, czy wzroku.

W ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osoby niepełnosprawne najczęściej ubiegają się o przyznanie dofinansowania do zakupu aparatów słuchowych, pieluchomajtek, wszelkiego typu protez kończyn i protez piersi, obuwia ortopedycznego, gorsetów ortopedycznych czy też wózków inwalidzkich.

Analiza złożonych wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków PFRON do dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2013-2015

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2013	2014	2015
Liczba złożonych wniosków,	427	488	504
na jaką kwotę	310 710,00 zł	557 771,00 zł	597 710,00 zł
Zawarte umowy – sprzęt rehabilitacyjny	0	0	0
na jaką kwotę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Przyznane dofinansowania – przedmioty ortopedyczne	249	373	542
na jaką kwotę	172 264,00 zł	308 885,00 zł	448 931,00 zł
Środki PFRON wydatkowane ogółem – liczba osób	194	260	360
i kwota	172 264,00 zł	308 885,00 zł	446 031,00 zł
w tym:	x	x	x
- dzieci i młodzież	21	28	43
na jaką kwotę	26 240,00 zł	63 394,00 zł	84 190,00 zł
-mieszkańcy wsi	56	70	98
na jaką kwotę	58 092,00 zł	90 042,00 zł	119 519,00 zł
- kobiety	98	134	183
na jaką kwotę	68 688,00 zł	105 891,00 zł	167 498,00 zł
-mieszkańcy domów pomocy społecznej	0	0	4
na jaką kwotę	0,00 zł	0,00 zł	5 315,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Z danych zawartych w tabeli wynika, że środki przeznaczone na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze były najwyższe w roku 2015. Również w tym roku liczba złożonych wniosków była najwyższa.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych na wniosek indywidualnych osób niepełnosprawnych.

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczane są również na dofinansowanie likwidacji różnego typu barier funkcjonalnych, które ograniczają, a czasami wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym normalne funkcjonowanie.

Bariery architektoniczne definiowane są jako wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym – mogą ubiegać się przede wszystkim niepełnosprawni wnioskodawcy, którzy mają trudności w poruszaniu się. Przeprowadzona likwidacja powinna umożliwić lub w znacznym stopniu ułatwić osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Bariery w komunikowaniu się to likwidacja ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających osobom niepełnosprawnym swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to przeszkody utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej pokonywanie pewnych ograniczeń. Likwidacja bariery technicznej powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Analiza złożonych wniosków o likwidację barier architektonicznych, komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych w latach 2013 – 2015

Bariery architektoniczne	2013	2014	2015
Liczba złożonych wniosków	38	39	40
na jaką kwotę	583 777,00 zł	529 630,00 zł	562 605,00 zł
Zawarte umowy	17	10	22
na jaką kwotę	189 127,00 zł	183 046,00 zł	249 425,00 zł
Wyplacone dofinansowania	16	10	20
na jaką kwotę	133 187,00 zł	140 985,00 zł	182 375,00 zł
w tym:	x	x	x
- dzieci i młodzież	1	3	0
na jaką kwotę	10 627,00 zł	32 411,00 zł	0,00 zł
-mieszkańcy wsi	4	1	5
na jaką kwotę	52 304,00 zł	26 601,00 zł	47 424,00 zł

- kobiety	8	5	13
na jaką kwotę	64 452,00 zł	72 176,00 zł	115 123,00 zł
- mieszkańcy domów pomocy społecznej	0	0	0
na jaką kwotę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Bariery w komunikowaniu się	2013	2014	2015
Liczba złożonych wniosków,	65	63	33
na jaką kwotę	170 755,00 zł	201 402,00 zł	131 501,00 zł
Zawarte umowy	20	38	6
na jaką kwotę	46 170,00 zł	114 240,00 zł	26 177,00 zł
Wypłacone dofinansowania	20	38	6
na jaką kwotę	33 937,00 zł	88 223zł	20 941,00 zł
w tym:	x	x	x
- dzieci i młodzież	3	9	2
na jaką kwotę	4 500,00 zł	20 358,00 zł	12 160,00 zł
-mieszkańcy wsi	6	5	1
na jaką kwotę	8 999,00 zł	9 119,00 zł	1 600,00 zł

- kobiety	8	14	0
na jaką kwotę	16 239,00 zł	34123,00 zł	0,00 zł
-mieszkańcy domów pomocy społecznej	0	0	0
na jaką kwotę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Bariery techniczne	2013	2014	2015
Liczba złożonych wniosków,	15	9	11
na jaką kwotę	23 200,00 zł	14 912,00 zł	37 963,00 zł
Zawarte umowy	12	7	11
na jaką kwotę	15 417,00 zł	12 412,00 zł	34 613,00 zł
Wypłacone dofinansowania	12	6	11
na jaką kwotę	10 864,00 zł	8 728,00 zł	26 661,00 zł
w tym:	x	x	x
- dzieci i młodzież	1	0	0
na jaką kwotę	188,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
-mieszkańcy wsi	0	2	2
na jaką kwotę	0,00 zł	2 384,00 zł	9 600,00 zł

- kobiety	6	3	7
na jaką kwotę	5 622,00 zł	3 276,00 zł	17 010,00 zł
- mieszkańcy domów pomocy społecznej	0	0	0
na jaką kwotę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Liczba zrealizowanych wniosków jak wynika z tabeli była najwyższa w 2014 roku, najniższa w 2015 r., jednak w tym roku zrealizowano najwięcej likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Zakres tego zadania obejmuje działania o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym oraz turystycznym kierowane do osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, które złożą odpowiedni wniosek w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania, oraz:

- ✓ prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku;
- ✓ udokumentują zapewnienie odpowiednich do rodzaju zadania i do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych;
- ✓ udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu,

Analiza złożonych wniosków o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2013 – 2015

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	2013	2014	2015
Liczba przyjętych wniosków	9	16	12

Liczba zrealizowanych wniosków	5	12	12
Środki finansowe PFRON	12 604,00 zł	31 619,00 zł	32 648,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Realizacja pilotażowego programu PFRON „Aktywny samorząd”.

Widząc potrzebę podjęcia działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności oraz wsparcia osób niepełnosprawnych i ich integracji społecznej Zarząd Powiatu Kędzierzyńsko- Kozielskiego podjął decyzję o przystąpieniu Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do realizacji pilotażowego programu p.n. „Aktywny samorząd”. Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za realizację w/w programu stało się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie -Koźlu.

Program Aktywny Samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Program był realizowany w oparciu o zasady dotyczące wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków zatwierdzonych przez Zarząd PFRON w Warszawie.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu to:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,

- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program składa się z dwóch głównych części: z Modułu I i Modułu II.

□ **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, osób niepełnosprawnych w następujących obszarach:

a) **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu - dotyczy osób z I i II grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – dotyczy osób z I i II grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

b) **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

– dla osób z I grupą z dysfunkcją obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – dla osób z I grupą z dysfunkcją obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

c) **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości) - osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,

d) **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – osoby z I i II grupą, aktywne zawodowo, jeśli są opiekunem prawnym dziecka.

□ **Moduł II** - skierowany jest do osób niepełnosprawnych, które:

a) kontynuują naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej, lub w kolegium, lub mają otwarty przewód doktorski poza studiami doktoranckimi,

b) posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

W ramach tego modułu Wnioskodawca w każdym semestrze może ubiegać się o dofinansowanie do 100% kosztów czesnego, dodatku w związku z orzeczoną niepełnosprawnością w wysokości 1000 zł oraz dodatku w związku z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania w kwocie 200 zł.

Dane dotyczące środków finansowych i liczby złożonych wniosków o wsparcie w ramach programu „Aktywny samorząd” w latach 2013-2015.

Nazwa obszaru (2013)	Kwota wnioskowana we wnioskach (we wnioskach złożonych) na realizację zadania w 2013	Liczba złożonych wniosków w 2013	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie w 2013	Liczba wniosków zrealizowanych w 2013	Kwota wypłacona
Obszar A1– pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	5 000,00 zł	1	1	1	5 000,00 zł
Obszar A2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	2 100,00 zł	1	1	1	2 100,00 zł
Obszar B1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	188 768,00 zł	15	15	4	52 500,00 zł

Obszar B2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	12 000,00 zł	6	6	3	6 000,00 zł
Obszar C1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	158 000,00 zł	9	8	3	39 000,00 zł
Obszar C2 – pomoc w utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	5 500,00 zł	3	3	3	4 709,00 zł
Obszar C3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	28 160,00 zł	2	2	1	14 000,00 zł
Obszar C4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	0,00 zł	0	0	0	0,00 zł
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	9 950,00 zł	6	6	6	7 066,76 zł

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	73 140,00 zł	35	35	35	70 475,00 zł
RAZEM	482 618,00 zł	73	72	57	200 850,76 zł

Środki finansowe PFRON przyznane na realizację programu 2013	I transza 2013	II transza 2013	Razem
Wydatki bieżące -Obszar A zad.2, Obszar B zad. 2, Obszar D	11 552,58 zł	12 497,42 zł	24 050,00 zł
Wydatki inwestycyjne – Obszar A zad. 1, Obszar B zad. 2, Obszar C zad. 2,3,4,	50 475,82 zł	65 659,81 zł	116 135,63 zł
MODUŁ II (bieżący)	44 378,71	28 761,29	73 140,00
RAZEM	106 407,11	106 918,52	213 325,63

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Nazwa obszaru (2014)	Kwota wnioskowana we wnioskach (we wnioskach złożonych) na realizację zadania w 2014	Liczba złożonych wniosków w 2014	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie w 2014	Liczba wniosków zrealizowanych w 2014	Kwota wypłacona
Obszar A1– pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	5 000,00 zł	1	0	0	0,00 zł
Obszar A2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	0,00 zł	0	0	0	0,00 zł
Obszar B1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	117 208,00 zł	10	9	9	80 174,00 zł
Obszar B2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	4 000,00 zł	2	2	2	4 000,00 zł
Obszar C1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	167 865,00 zł	9	8	2	26 430,00 zł
Obszar C2 – pomoc w utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	3 600,00 zł	2	1	1	1 600,00 zł
Obszar C3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano	36 610,00 zł	2	2	2	36 610,00 zł

nowoczesne rozwiązania techniczne					
Obszar C4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	0,00 zł	0	0	0	0,00 zł
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	8 780,00 zł	5	5	5	5 726,34 zł
MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	105 845,00 zł	33	33	33	93 099,00 zł
RAZEM	448 908,00 zł	64	60	54	247 639,34 zł

Środki finansowe PFRON przyznane na realizację programu 2014	I transza 2014	II transza 2014	Razem
Wydatki bieżące -Obszar A zad.2, Obszar B zad. 2, Obszar D	15 758,34 zł	0,00 zł	15 758,30 zł
Wydatki inwestycyjne – Obszar A zad. 1, Obszar B zad. 2, Obszar C zad. 2,3,4,	92 709,29 zł	54 505,54 zł	147 214,83 zł
MODUŁ II (bieżący)	57 280,18 zł	32 841,11 zł	90 121,29 zł
RAZEM	165 747,72 zł	87 346,65 zł	253 094,42 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Nazwa obszaru (2015)	Kwota wnioskowana we wnioskach (we wnioskach złożonych) na realizację zadania w 2015	Liczba złożonych wniosków w 2015	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie w 2015	Liczba wniosków zrealizowanych w 2015	Kwota wypłacona
Obszar A2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	0,00 zł	0	0	0	0,00 zł
Obszar B2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	4 000,00 zł	2	1	1	2 000,00 zł
Obszar C2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	17 000,00 zł	9	9	9	12 985,80 zł
Obszar C3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	34 200,00 zł	2	2	1	20 200,00 zł
Obszar C4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	0,00 zł	0	0	0	0,00 zł
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez	7 380,00 zł	4	4	4	4 784,79 zł

zapewnienie opieki dla osoby zależnej					
MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	114 392,00 zł	41	41	40	100 708,75 zł
RAZEM	176 972,00 zł	58	57	55	140 679,34 zł

Środki finansowe PFRON przyznane na realizację programu 2015	I transza 2015	II transza 2015	Razem
Wydatki bieżące -Obszar A zad.2, Obszar B zad. 2, Obszar D	6 128,21 zł	700,00 zł	6 828,21 zł
Wydatki inwestycyjne – Obszar A zad. 1, Obszar B zad. 2, Obszar C zad. 2,3,4,	14 345,14 zł	34 198,86 zł	48 544,00 zł
MODUŁ II (bieżący)	55 691,04 zł	51 846,00 zł	100 708,83 zł
RAZEM	76 164,39 zł	86 744,86 zł	156 081,04 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Realizacja programu PFRON „Wyrównywanie różnic między regionami”.

Po raz pierwszy w 2014 roku Powiat Kędzierzyńsko- Kozielski został zakwalifikowany do programu ze środków PFRON pn. „Wyrównywanie różnic między regionami”

Dofinansowaniem ze środków przeznaczonych na realizację programu mogły być objęte w ramach:

- 1) obszaru A (wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny) - część kosztów wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny,
- 2) obszaru B (likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania - część kosztów likwidacji barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach powiatowych i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,
- 3) obszaru C (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych) - część kosztów utworzenia spółdzielni socjalnej w zakresie adaptacji pomieszczeń oraz wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- 4) obszaru D (likwidacja barier transportowych) - część kosztów zakupu lub przystosowania pojazdów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych,
- 5) obszaru E (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych) - wymagany wkład własny beneficjentów w projekty dotyczące aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
- 6) obszaru F (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej) - część kosztów utworzenia warsztatów terapii zajęciowej (prace adaptacyjne, modernizacja lub rozbudowa obiektu, zakup niezbędnego wyposażenia),
- 7) obszaru G (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych) - koszty wynikające z zadań, o których mowa w art.: 11, 12a, 13, 26, 26d, 26e, 40 oraz art. 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Wysokość środków przeznaczonych na realizację każdego projektu dofinansowanego w ramach programu nie mogła przekroczyć:

- 1) w przypadku obszaru A, B, C - 40% kosztów realizacji projektu kwalifikujących się do objęcia pomocą w ramach programu,
- 2) w przypadku obszaru D - 60% kosztów realizacji projektu kwalifikujących się do objęcia pomocą w ramach programu,
- 3) w przypadku obszaru E - wartości wymaganego wkładu własnego lecz nie więcej niż 15% całkowitych kosztów realizacji projektu wskazanych w umowie dofinansowania,
- 4) w przypadku obszaru F - zgodnie z warunkami brzegowymi przyjętymi w danym roku przez Zarząd PFRON,
- 5) w przypadku obszaru G - 30% wartości środków algorytmu planowanych w danym roku przez powiat na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej.

W powiatach, w których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju, wysokość środków, o których mowa powyżej, podwyższono o 20 punktów procentowych w przypadku obszarów A, B, C, D i G natomiast o 10 punktów procentowych w przypadku obszaru E programu, z zastrzeżeniem, iż zwiększenie intensywności pomocy nie dotyczy realizacji projektów z obszaru B programu polegających na likwidacji barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania w urzędach.

Beneficjentami programu mogły być dla:

- 1) obszaru A - podmioty, które prowadzą obiekty służące rehabilitacji tj. organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie medyczne, zakłady opieki zdrowotnej,
- 2) obszaru B - zakłady opieki zdrowotnej, powiaty oraz podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne,
- 3) obszaru C - gminy, powiaty, organizacje pozarządowe,
- 4) obszaru D - organizacje pozarządowe, gminy, powiaty, spółdzielnie socjalne osób prawnych,
- 5) obszaru E - gminy, powiaty, organizacje pozarządowe,
- 6) obszaru F - jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe,
- 7) obszaru G - powiaty.

W roku 2014 w ramach obszaru B złożono do PCPR 4 wnioski, które w całości zostały rozliczone (w 2015 r.).

Potwierdzono prawidłowość rozliczenia ich realizacji przez PFRON Opole.

Miasto Kędzierzyn – Koźle:

- 1) Publiczne Gimnazjum nr 3 w Kędzierzynie - Koźlu na kwotę 67 358,20 zł. (w tym dofinansowanie ze środków PFRON w kwocie **40 414,92 zł**)
- 2) Zespół Szkół Miejskich nr 2 W Kędzierzynie - Koźlu na kwotę **19 161,08 zł** (w tym dofinansowanie z PFRON w kwocie **11 496,65 zł**)

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie – Koźlu:

na kwotę **79 888,50 zł** (w tym dofinansowanie ze środków PFRON w kwocie **47 933,00 zł**)

Powiat Kędzierzyński – Kozielski:

- 1) Zespół Szkół Specjalnych w Kędzierzynie-Koźlu na kwotę **22 000,00 zł.** (w tym dofinansowanie ze środków PFRON w kwocie **13 095,16 zł**)

Zadania zostały zrealizowane i rozliczone w 2015 r.

Domy Pomocy Społecznej

Na terenie powiatu funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej prowadzone pod nadzorem Powiatu:

1. Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w Kędzierzynie – Koźlu dla 70 osób.
2. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną w Kędzierzynie – Koźlu dla 53 osób.

Dom jest prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety w Nysie.

Zadaniem domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie naszego powiatu jest zapewnienie całodobowej opieki, oraz zaspakajanie potrzeb bytowych, edukacyjnych, społecznych i religijnych na poziomie obowiązujących standardów.

W zakresie potrzeb bytowych dom zapewnia: mieszkanie, wyżywienie, ubranie oraz środki czystości.

W zakresie usług opiekuńczych i wspomagających dom zapewnia: pielęgnację, rehabilitację, terapię zajęciową, zajęcia kulturalne i rekreacyjne.

Wszystkie działania domów pomocy społecznej są dla ich mieszkańców bezpłatne z mocy obowiązujących przepisów standaryzacyjnych.

We wszystkich domach działają zespoły terapeutyczno-opiekuńcze, celem ich działalności jest opracowanie i wdrożenie planów indywidualnego wsparcia.

Każdy z domów posiada procedury dotyczące mieszkańców i personelu określające zasady postępowania w niektórych sytuacjach z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców zgodnie z obowiązującym prawem.

Środowiskowy Dom Samopomocy „PROMYCZEK” w Kędzierzynie-Koźlu

W ośrodku prowadzona jest rehabilitacja kompleksowa dla osób: przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, także z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz posiadających inne zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych. Zajęcia dla uczestników odbywają się od poniedziałku do piątku, w godz. od 8.00 do 16.00, a czas pobytu zależy od rodzaju niepełnosprawności uczestnika zajęć, zaleceń lekarza, woli uczestnika, woli opiekuna, sytuacji rodzinnej i szkolnej. Terapia zajęciowa odbywa się codziennie, zgodnie z harmonogramem i planem zajęć. W ramach terapii prowadzone są zajęcia:

- plastyczne,
- techniczne,
- teatralne,

- muzyczne,
- treningi umiejętności społecznych dla uczestników takie, jak:

*trening czystości

*trening kulinarny,

*trening komunikacji społecznej,

*organizacji czasu wolnego i inne³.

Osoby niepełnosprawne z terenu naszego powiatu, uczestnicząc w zajęciach **Domów Dziennego Pobytu**, prowadzonych przez gminne ośrodki pomocy społecznej, mają również możliwość skorzystania z rehabilitacji społecznej poprzez szereg zajęć oferowanych w tych jednostkach.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie naszego powiatu

- **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym PSOUU**

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenie ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin. Zadania Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym obejmują w szczególności:

- rzecznictwo interesów, z wykorzystaniem m.in. instrumentu praw człowieka,
- inicjowanie rozwiązań prawnych,
- organizowanie i prowadzenie różnego rodzaju placówek, programów i usług dla niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych w zakresie kompleksowej, wielodyscyplinarnej rehabilitacji i terapii, edukacji, przygotowania do pracy, zatrudnienia, opieki mieszkaniowej, rekreacji oraz wspierania w samodzielności, a także pomoc ich rodzinom (m.in. przez udostępnianie informacji, poradnictwo życiowe i prawne, grupy wsparcia, krótkoterminowe zastępowanie w opiece itp.),

³<http://promyczek-dom.pl>

- współpracę z organami władzy rządowej i samorządowej w zakresie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz formułowania odpowiedniej polityki społecznej,
- szkolenia rodziców i profesjonalistów,
- działalność wydawniczą i współpracę z mediami w celu zmiany postaw społecznych.

Członkami Stowarzyszenia są: rodzice i opiekunowie prawni, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, inni członkowie ich rodzin, a także przyjaciele, w tym profesjonaliści zaangażowani w pracę dla ich dobra.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym jest członkiem Inclusion International - Międzynarodowej Ligi Stowarzyszeń na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Inclusion Europe oraz Polskiego Forum Osób Niepełnosprawnych (członka European Disability Forum).

- **Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kędzierzynie-Koźlu**

UTW prowadzi działalność statutową na rzecz swoich członków oraz działalność publiczną na rzecz ogółu osób starszych.

UTW realizuje zadania w zakresie:

1. kultywowania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
2. nauki, oświaty i wychowania,
3. ochrony i promocji zdrowia,
4. działania na rzecz osób w wieku emerytalnym i osób niepełnosprawnych,
5. ekologii,
6. krajoznawstwa i wypoczynku,
7. kultury i sztuki,
8. upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
9. rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
10. promocji wolontariatu.

- **Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne Oddział Regionalny Opolskie**

Główną działalnością Stowarzyszenia jest organizowanie treningów i zawodów sportowych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Działania podejmowane przez Stowarzyszenie mają również wspierać rodziny zawodników, pomagając im w wysiłkach opiekuńczych, a także oddziałuje na szersze środowisko społeczne. Poprzez pokazywanie wysiłku sportowego zawodników Olimpiad Specjalnych, ich emocje i radość z uprawiania sportu, przełamuje stereotypy, przyczynia się do lepszego zrozumienia, akceptacji i tolerancji wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną. Oddział Regionalny powstał w 1993 roku, zrzesza 1179 zawodników z niepełnosprawnością intelektualną, w 29 klubach, które swoim zasięgiem obejmują 22 miasta i gminy regionu opolskiego.

Oddział Regionalny jest mocno zaangażowany w promowanie szeregu nowych inicjatyw Olimpiad Specjalnych takich, jak: „Program Edukacyjny Dołącz do Nas”, „Program Rodzinny”, „Program Liderów Olimpiad Specjalnych”, Program „Młodzi Sportowcy”

- **Polski Związek Niewidomych, Zarząd Koła w Kędzierzynie-Koźlu**

Związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące, w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, wyrównywania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudnienia i szeroko pojętej aktywności społecznej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich.

Swoje zadania Związek realizuje w szczególności przez:

1. rejestrację i przyjmowanie niewidomych w poczet członków,
2. prowadzenie rehabilitacji podstawowej, leczniczej, społecznej i zawodowej niewidomych dorosłych i dzieci w różnych formach oraz prowadzenie własnych ośrodków leczniczo- i szkoleniowo-rehabilitacyjnych,
3. działania na rzecz zaopatrzenia niewidomych w sprzęt rehabilitacyjny,
4. organizowanie różnych form działalności kulturalnej i artystycznej niewidomych, a także sportu, turystyki i rekreacji oraz wypoczynku dorosłych i dzieci,
5. działania na rzecz wydawania podręczników szkolnych, czasopism i innych wydawnictw pismem punktowym, drukiem powiększonym oraz na innych nośnikach dostępnych dla niewidomych, a także na rzecz zwiększenia dostępności pomocy dydaktycznych,
6. prowadzenie specjalistycznych bibliotek,
7. współdziałanie z organizacjami i instytucjami właściwymi w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych osób niewidomych oraz z innymi instytucjami działającymi w sferze pomocy społecznej, a także prowadzenie własnych poradni, domów pomocy społecznej, świetlic terapeutycznych, klubów samopomocowych, ośrodków wsparcia, środowiskowych domów samopomocy i innych placówek opiekuńczo-rehabilitacyjnych, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej,

8. działania na rzecz aktywizacji zawodowej niewidomych, pomoc w organizowaniu się zawodowych środowisk niewidomych, organizowanie różnych form kształcenia i szkolenia zawodowego, poradnictwo oraz pomoc w znajdowaniu zatrudnienia,
9. działania na rzecz szkolenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli, instruktorów rehabilitacji, innych osób pracujących z niewidomymi i na rzecz niewidomych, a także rodziców i opiekunów osób niewidomych,
10. inicjowanie i opiniowanie regulacji prawnych dotyczących niewidomych,
11. działalność ekspercką oraz inicjowanie i prowadzenie badań i prac rozwojowych z zakresu rehabilitacji, warunków życia i potrzeb niewidomych,
12. organizowanie konferencji, sympozjów, konkursów,
13. organizowanie indywidualnej pomocy dla członków w rozwiązywaniu życiowych problemów,
14. działania na rzecz profilaktyki uzależnień,
15. organizację i promocję wolontariatu oraz innych zinstytucjonalizowanych form wspierania,
16. prowadzenie działalności edukacyjnej i promocyjnej na rzecz niewidomych z wykorzystaniem środków masowego przekazu i własnych publikacji oraz popularyzowanie zagadnień z zakresu profilaktyki zdrowotnej i ochrony narządu wzroku.

Na szczególną uwagę w systemie wsparcia osób niepełnosprawnych zasługuje działalność **Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych** realizującej zadania wynikające z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, są to m.in.

1. Określenie zadań, na które Powiat przeznacza środki przyznane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
2. Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych.
3. Opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
4. Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Analiza SWOT

Zgodnie a art. 35a pkt 1. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) do zadań powiatu należy:

1. opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania

problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób

niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,

c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Poniższa analiza SWOT wskazuje mocne i słabe strony, jak również szanse i zagrożenia tkwiące w otoczeniu. Założeniem analizy SWOT jest ustalenie wewnętrznego potencjału powiatu w oparciu o słabe i mocne strony, a także zidentyfikowanie czynników zewnętrznych, niezależnych od powiatu, a mogących mieć korzystny lub niekorzystny wpływ na podejmowane działanie. Ostateczne wybory dokonane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę pozwolą na wykorzystanie mocnych stron i szans w celu eliminowania słabych stron i ewentualnych zagrożeń.

1. Mocne strony :

- funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej,
- funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy,
- funkcjonowanie Domów Pomocy Społecznej,
- funkcjonowanie Domów Dziennego Pobytu,
- funkcjonowanie Stowarzyszenia Olimpiady Specjalne Oddział Regionalny Opolskie,
- funkcjonowanie w placówkach oświatowych (szkoły, przedszkola) klas i grup integracyjnych,
- funkcjonowanie Zespołu Szkół Specjalnych,
- funkcjonowanie organizacji pozarządowych na terenie powiatu,
- doświadczenie organizacji pozarządowych, instytucji w planowaniu imprez kulturalnych, integracyjnych, sportowych dla osób niepełnosprawnych,
- wykwalifikowana kadra pomocy społecznej i urzędów działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- współpraca instytucji na rzecz osób niepełnosprawnych działających w obszarze obszarze pomocy społecznej,
- baza osób niepełnosprawnych aktywnie poszukujących pracy,
- zadania powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowane ze środków PFRON,

- aktywizacja osób niepełnosprawnych w ramach instrumentów i usług rynku pracy,
- współpraca instytucji rządowych z pozarządowymi funkcjonującymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- diagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji zawodowej,
- równomierna i wystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym.
- udzielanie dofinansowań do likwidacji barier funkcjonalnych,
- pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej,
- systematycznie rosnący poziom świadomości społecznej na temat niepełnosprawności,
- udzielanie dofinansowań do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych,
- udzielanie dofinansowań do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych,
- udzielanie dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd oraz kolejnych edycji programu pn.„Wyrównywania różnic między regionami”.
- otwartość na nowe pomysły i przedsięwzięcia,
- podejmowanie wielu inicjatyw zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie izolacji społecznej,
- wzrost wiedzy osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw oraz form pomocy,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób niepełnosprawnych,
- promocja nowych rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Słabe strony:

- zbyt mała liczba ŚDS w stosunku do potrzeb,
- brak Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle i somatycznie chorych nadzorowanego przez Powiat,
- brak środków finansowych na tworzenie ośrodków wsparcia,
- brak klubów popołudniowych dla osób niepełnosprawnych,
- brak ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo,
- bierność, bezradność osób niepełnosprawnych,
- brak stabilności finansowej w instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- brak projektów aktywizujących osoby niepełnosprawne z upośledzeniem umysłowym do podjęcia pracy i poprawy swojej sytuacji,
- brak ośrodków typu : ŚDŚ, WTZ w gminach wiejskich,

- ograniczona dostępność do wczesnej interwencji gwarantującej kompleksową diagnozę dziecka niepełnosprawnego i zagrożonego niepełnosprawnością,
- rzadkie upowszechnianie w środowisku pozytywnych wzorców postaw charytatywnych i filantropijnych,
- utrudniona dostępność do specjalistycznej pomocy medycznej,
- niski poziom zaangażowania środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocową,
- marginalizacja problemów społecznych osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi,
- niewystarczające rozwiązywanie problemu likwidacji barier architektonicznych w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych,
- brak asystentów osób niepełnosprawnych, mieszkań treningowych, chronionych
- zbyt mała aktywność organizacji pozarządowych w niektórych obszarach polityki społecznej realizowanej na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim,
- brak Zakładu Aktywności Zawodowej,
- brak zakładów pracy chronionej,
- niewystarczająca liczba miejsc w WTZ,
- stereotypy dotyczące osób niepełnosprawnych w środowisku pracy (mniejsza wydajność, zwolnienia lekarskie, dodatkowy urlop wypoczynkowy, itp.),
- brak przygotowania merytorycznego osób niepełnosprawnych pod kątem otwartego rynku pracy,
- duża liczba osób niepełnosprawnych biernych zawodowo,
- brak szczegółowej analizy potrzeb osób na rynku pracy,
- brak analizy potrzeb pracodawców, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych,
- niska świadomość pracodawców w zakresie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz dofinansowania zniesienia barier architektonicznych,
- niska motywacja do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i aktywnego poszukiwania pracy,
- niezaspokajająca potrzeb liczba zakładów pracy chronionej,
- istnienie szeregu barier: transportowych, architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się oraz technicznych utrudniających pełny udział osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym,

- niepełne rozpoznanie liczby osób niepełnosprawnych,
- nadal występujące stereotypy postrzegania niepełnosprawności wśród społeczeństwa,
- niewystarczająca wielkość środków finansowych przeznaczonych na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych.

3. Szanse:

- podniesienie świadomości społecznej w zakresie uznania prawa osób niepełnosprawnych do pełnej integracji ze społeczeństwem oraz możliwości egzekwowania przysługujących praw,
- akceptacja i zrozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- możliwość finansowania zadań ze środków Unii Europejskiej,
- rozwinięta infrastruktura socjalna,
- rozwój form środowiskowego wsparcia,
- możliwość rozwoju grup samopomocowych,
- wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
- współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym,
- likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej,
- wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
- promowanie dobrych praktyk,
- poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych poprzez wykorzystanie środków na aktywizację zawodową (PFRON, FP, środki unijne i inne),
- sprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju,
- likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania i zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej,
- zmiany prawa działające w większym stopniu na korzyść osób niepełnosprawnych
- tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej (stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne),
- zwiększony dostęp do informacji.

4. Zagrożenia:

- słabe zrozumienie specyfiki potrzeb osób niepełnosprawnych w aspekcie edukacji, rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- częste zmiany przepisów dotyczące osób niepełnosprawnych,

- pauperyzacja społeczeństwa, w tym osób niepełnosprawnych,
- roszczeniowe nastawienie osób niepełnosprawnych, świadczeniobiorców pomocy społecznej,
- niski poziom wykształcenia utrudniający podjęcie zatrudnienia,
- wypalenie zawodowe osób udzielających wsparcia,
- niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych,
- stereotypowe postrzeganie osób niepełnosprawnych,
- nieadekwatne środki finansowe do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- rosnąca ilość osób niepełnosprawnych,
- niedostateczne upowszechnienie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- brak środków finansowych na likwidację barier architektonicznych,
- mała aktywność osób niepełnosprawnych w celu zmiany swojej sytuacji zawodowej,
- ukrywanie niepełnosprawności z obawy przed utratą pracy lub też możliwością jej podjęcia,
- zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- spowolnienie gospodarcze
- skomplikowane procedury pozyskiwania środków z Unii Europejskiej
- rozwój postaw roszczeniowych wobec instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych
- brak wrażliwości społecznej na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań programu

Przy formułowaniu celów strategicznych, operacyjnych i zadań programu wzięto pod uwagę szeroko rozumiane zasady rozwoju społecznego:

- **Wyrównywanie szans i podnoszenie jakości życia:**

projektowane działania powinny respektować zasadę pomocniczości zgodnie, z którą w pierwszej kolejności potrzeby winny być zaspakajanie poprzez rodzinę, społeczność lokalną, a dopiero w dalszej kolejności przez państwo. W projektowanych działaniach dąży się do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

- **Działania profilaktyczne:**

zorganizowane przedsięwzięcia winny dążyć do ograniczania problemów społecznych poprzez wczesną interwencję oraz działania zapobiegawcze.

- **Wsparcie dla istniejących inicjatyw prospołecznych:**

poprzez tę zasadę dąży się do dokonania wzmocnienia potencjału lokalnych instytucji działających w sferze społecznej.

- **Tworzenie nowych inicjatyw prospołecznych wspierających integrację społeczną:**

rozwiązywanie problemów pojawiających się w społeczności lokalnej w oparciu o zaangażowanie mieszkańców. Pozwala to nie tylko na zaspokojenie potrzeb społecznych oraz rozwiązywanie problemów, ale także na zacieśnienie więzi między mieszkańcami.

- **Tworzenie działań o szerokim zasięgu:**

problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Oddziaływanie na poszczególne problemy społeczne winno oddziaływać inne sfery.

- **Tworzenie działań o długotrwałych efektach:**

projektowane działania winny mieć charakter długodystansowy, nie powinny koncentrować się jedynie na rozwiązaniu doraźnym.

CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Cel strategiczny: Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
1.	<i>Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej</i>	1. Zniesienie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej (urzędy, kościoły, szkoły, obiekty lecznictwa zamkniętego i otwartego, biblioteki, obiekty sportowe, jednostki organizacyjne powiatu i gmin). 2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty	• Zwiększenie dostępności do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych szczególnie dla osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małych ośrodków. • Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych. • Eliminacja lub ograniczenie skutków	Zadanie o charakterze ciągłym

		ortopedyczne. 3. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. 4. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, organizacji pozarządowych. 5. Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową. 6. Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym. 7. Likwidacja barier w poruszaniu się (wózki dla osób niepełnosprawnych, protezy). 8. Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. 9. Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. 10. Zwiększenie liczby uczestników w Warsztacie Terapii Zajęciowej. 11. Utworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych. 12. Ułatwienie dostępu do rehabilitacji leczniczej w placówkach służby zdrowia. 13. Upowszechnianie programów ograniczających skutki niepełnosprawności.	niepełnosprawności. • Wzrost stopnia samorealizacji i akceptacji osób niepełnosprawnych. • Wzrost wczesnej wykrywalności uszkodzeń. • Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie izolacji społecznej. • Umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego poruszania się. • Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.	

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim,
- Organizacje pozarządowe,
- Jednostki samorządu terytorialnego,
- Organizacje kościelne i związki wyznaniowe,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Jednostki ochrony zdrowia,
- Inne instytucje, osoby prawne i fizyczne,

Źródła finansowania;

- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,*
- *Europejski Fundusz Społeczny,*
- *Środki pozyskane z innych źródeł,*
- *Środki samorządów terytorialnych,*
- *Sponsorzy,*
- *Narodowy Fundusz Zdrowia.*

Uzasadnienie

Rehabilitacja społeczna ma na celu przede wszystkim rozwijanie umiejętności społecznych, m.in. poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi. Przyjmuje się, że wszelkie działania w zakresie rehabilitacji i usług medycznych muszą być zgodne z podstawowymi zasadami rehabilitacji dotyczących powszechności, kompleksowości i ciągłości, które w efekcie mają doprowadzić osoby niepełnosprawne do uzyskania jak największej samodzielności i integracji społecznej.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
2.	<i>Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.</i>	1. Prowadzenie kampanii informującej i edukacyjnej mających na celu kształtowanie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych i starszych. 2. Propagowanie wiedzy na temat praw osób niepełnosprawnych. 3. Podnoszenie świadomości samych osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im praw i możliwości (biuletyn informacyjny/ulotka). 4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu pozyskiwania wolontariuszy pomagającym osobom niepełnosprawnym. 5. Stworzenie systemu informowania o formach pomocy i prawach osób niepełnosprawnych w każdej gminie. 6. Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	• sprawny system informacyjno-edukacyjny • podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa i kształtowanie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych. • wzrost wiedzy osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw oraz form pomocy • rozszerzenie i zwiększenie form pomocy kierowanej do osób niepełnosprawnych. • poprawa dostępności osób niepełnosprawnych na zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu.	Praca ciągła

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim,
- Organizacje pozarządowe,
- Media
- Jednostki samorządu terytorialnego,
- Organizacje kościelne i związki wyznaniowe,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,

- Powiatowy Urząd Pracy,
- Inne instytucje, osoby prawne i fizyczne,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,

Źródła finansowania:

- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,*
- *Europejski Fundusz Społeczny,*
- *Środki pozyskane z innych źródeł,*
- *Środki samorządów terytorialnych,*
- *Sponsorzy,*
- *Narodowy Fundusz Zdrowia.*

Uzasadnienie

Warunkiem skuteczności wszelkich działań zmierzających do budowania społeczeństwa zintegrowanego jest uświadomienie każdemu obywatelowi istoty niepełnosprawności, jej przyczyn i barier, jakie napotyka człowiek niepełnosprawny. Należy uświadomić społeczeństwu, iż niepełnosprawność nie może być rozumiana tylko jako skutek choroby czy urazu, czyli jako problem pojedynczej osoby. Jest ona także rezultatem barier, na jakie napotyka osoba niepełnosprawna w społeczeństwie. Brak znajomości zjawiska powoduje, że osoby niepełnosprawne pozostają na uboczu życia społecznego same lub w obrębie tylko wąskiego grona, borykając się ze swoimi problemami. Także środowisko osób niepełnosprawnych winno podjąć starania, by w pełni włączyć się w nurt życia społecznego, zwiększyć swoją aktywność i dążyć do pełnego wykorzystania swoich praw. Należy więc podjąć działania informacyjno- edukacyjne, których efektem będzie zmiana postaw w postrzeganiu i rozumieniu niepełnosprawności, nie tylko przez ludzi sprawnych, ale i przez samych niepełnosprawnych.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
3.	<i>Wsparcie środowiskowe i pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.</i>	1. Stworzenie systemu środowiskowego wsparcia. 2. Zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych i rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym w obrębie pomocy społecznej i jej infrastruktury. 3. Udział w projektach, programach, konkursach i pozyskiwanie środków finansowych na działania z zakresu aktywnej integracji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i innych źródeł finansowych. 4. Stworzenie kompleksowej oferty dla osób niepełnosprawnych intelektualnie: upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie. 5. Uświadomienie osobom niepełnosprawnym możliwości zmiany dotychczasowego trybu życia. 6. Praca nad wyjściem z izolacji środowiskowej 7. Podnoszenie poczucia własnej wartości osób niepełnosprawnych 8. Stworzenie systemu wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych	• doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych oraz do integracji ze środowiskiem poprzez asystenta osoby niepełnosprawnej. • powstanie lokalnych programów na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych • poprawa warunków socjalno- bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin. • wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób niepełnosprawnych • uzyskanie większej samodzielności w funkcjonowaniu społecznym członków rodzin osób niepełnosprawnych.	O charakterze ciągłym

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim,
- Organizacje pozarządowe,
- Media,
- Samorządy gminne,
- Starostwo Powiatowe.

Źródła finansowania:

- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych*
- *Środki samorządów terytorialnych*
- *Sponsorzy*
- *Europejski Fundusz Społeczny*
- *Środki pozyskane z innych źródeł,*

Uzasadnienie

Poczucie bezpieczeństwa oraz odpowiednie formy wsparcia, eliminujące poczucie marginalizacji ma szczególne znaczenie w procesie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Szczególną rolę odgrywa zabezpieczenie socjalne w przypadkach, w których osoby niepełnosprawne nie mogą wyjść z trudnych sytuacji życiowych, przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości. Niezbędnym jest więc zapewnienie nie tylko środków materialnych, ale także stworzenie systemu poradnictwa, wsparcia psychologicznego i usług opiekuńczych. Usługi te coraz są częściej organizowane przy pomocy organizacji pozarządowych i wolontariatu

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
4.	<i>Bezpieczeństwo i ochrona praw osób niepełnosprawnych.</i>	1. Zorganizowanie systemu działań wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny 2. Tworzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych. 3. Zapewnienie kontroli przestrzegania prawa wobec osób niepełnosprawnych przebywających w domach pomocy społecznej, WTZ. 4. Monitorowanie i ocena realizacji Karty Praw Osób Niepełnosprawnych i Karty Praw Dziecka wobec osób przebywających w instytucjach opieki i pomocy społecznej, WTZ. 5. Stworzenie kompleksowego systemu rehabilitacji.	• wyjście rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem z izolacji społecznej. • wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób niepełnosprawnych. • aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym. • podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa w zakresie praw i potrzeb niepełnosprawnych i ich rodzin. • doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych oraz do integracji ze środowiskiem.	Zadania o charakterze ciągłym

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim,
- Środowiskowe Domy Samopomocy,
- Jednostki samorządu terytorialnego,
- Inne instytucje, osoby fizyczne, prawne,
- Starostwo Powiatowe

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Środki samorządów terytorialnych, subwencje i dotacje z budżetu państwa,
- Fundusze unijne
- Środki pozyskane z innych źródeł

Uzasadnienie

W procesie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych szczególne znaczenie ma zapewnienie poczucia bezpieczeństwa oraz system odpowiednich form wsparcia ze strony specjalistów eliminujących poczucie marginalizacji lub wykluczeniu społecznemu. Szczególną rolę odgrywa zabezpieczenie socjalne w przypadkach, w których osoby niepełnosprawne nie mogą wyjść z trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości. Potrzeba objęcia rehabilitacją kompleksową dotyczy wszystkich osób niepełnosprawnych, łącznie z osobami głęboko upośledzonymi lub dotkniętymi sprzężoną niepełnosprawnością. Celem rehabilitacji kompleksowej jest przywrócenie możliwie wielu utraconych sprawności tak, aby osoba niepełnosprawna miała szansę na prowadzenie godnego życia. Dotyczy to zarówno dzieci jak i osób dorosłych. Im wcześniej rozpocznie się rehabilitację i wzmocni ją działaniami zmierzającymi do poprawy stanu psychicznego, tym większe szanse na normalne funkcjonowanie niepełnosprawnych w społeczeństwie.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
5.	<i>Opracowanie zasad i form współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi.</i>	1. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w realizacji tych zadań.2. Włączenie organizacji pozarządowych w proces opracowania i konsultacji działań na rzecz osób	• koordynacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych w kędzierzyńsko-kozielskim.• umożliwienie wymiany doświadczeń pomiędzy jednostkami samorządowymi powiatu bytowskiego.• promocja nowych rozwiązań na rzecz osób	Zadania o charakterze ciągłym

		niepełnosprawnych. 3. Udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań gmin, powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych	niepełnosprawnych. • współpraca samorządów z organizacjami w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych. • lepsza współpraca pomiędzy stowarzyszeniami.	

Podmioty realizujące:

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu
- Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim,
- Polski Związek Niewidomych,
- Stowarzyszenia,
- Inne instytucje, osoby fizyczne, prawne,
- Starostwo Powiatowe.

Źródła finansowania:

- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,*
- *Środki samorządowe*
- *Subwencje z budżetu państwa*
- *Środki pozyskane z innych źródeł*

Uzasadnienie

Na pełną integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem oraz na poprawę warunków i jakości życia osób niepełnosprawnych istotny wpływ ma współpraca instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Przywrócenie zasad demokracji w Polsce spowodowało w konsekwencji odrodzenie się z życia obywatelskiego, przejawiającego się m.in. w postaci samoorganizacji

społecznej w różnych grupach samopomocy, stowarzyszeniach, ruchach czy fundacjach. Działania te zmierzają do zaspokojenia potrzeb ludzi ich rodzin, grup i wspólnot.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
6.	Opieka medyczna, rehabilitacja i edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	1. Utworzenie placówek pozwalających na wczesną diagnozę, leczenie, rehabilitację i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z różnymi rodzajami niepełnosprawności. 2. Obejmowanie aktywną opieką psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną wszystkich dzieci niepełnosprawnych od momentu powstania niepełnosprawności, a ich rodziców doradztwem psychologicznym i pedagogicznym, 3. Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. 4. Wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodziców przez instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie, 5. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach edukacyjnych. 6. Dostosowanie obiektów edukacyjnych do prowadzenie w szkołach zajęć gimnastyki korekcyjnej, rewalidacji i rehabilitacji 7. Wzrost ilości placówek oświatowych, w których prowadzona jest edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w systemie	• poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych. • umożliwienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom pełnego uczestnictwa w życiu społecznym • wzrost poziomu wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych • zwiększony dostęp do informacji, • aktywność instytucji w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych • stworzenie warunków do kształcenia dzieci niepełnosprawnych w szkołach masowych poprzez podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych i transportowych ograniczających dostęp do placówek oświatowych	Zadania o charakterze ciągłym

		integracyjnym. 8. Przygotowanie niezbędnej kadry do pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną 9. Zwiększenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z zaburzeniami psychicznymi. 10. Poszerzenie oferty edukacyjnej w ramach kształcenia ponad gimnazjalnego dla młodzieży niepełnosprawnej.		

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim,
- Szkoły, przedszkola
- Jednostki ochrony zdrowia
- Jednostki samorządu terytorialnego
- Wydziały Oświaty
- SP ZOZ w Kędzierzynie-Koźlu,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Stowarzyszenia,
- Inne instytucje, osoby fizyczne, prawne,
- Starostwo Powiatowe.

Źródła finansowania:

- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,*
- *Środki samorządowe,*
- *Subwencje z budżetu państwa,*
- *Środki pozyskane z innych źródeł*

Uzasadnienie

Wyrównywanie szans to proces, dzięki któremu różne systemy i instytucje istniejące w społeczeństwie i środowisku są powszechnie dostępne dla wszystkich, w tym również dla niepełnosprawnych. Osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do szkolnictwa uniemożliwiają bariery architektoniczne. Podobnie jest z osobami niewidomymi i słabo widzącymi, którym poza specjalistycznym dostosowaniem środowiska potrzeba kilku pomocy technicznych oraz odpowiedniego przygotowania.

Zdobywanie wiedzy to podstawowa dziedzina aktywności społecznej dzieci i młodzieży. Brak udziału w niej osoby niepełnosprawnej skazuje ją już na początku drogi życiowej na wykluczenie z życia społecznego. Natomiast stworzenie osobie niepełnosprawnej warunków nauki wspólnie z pełnosprawnymi rówieśnikami pozwoli na zwiększenie jej możliwości osiągnięcia pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym. Taki model nauczania i wychowania osób niepełnosprawnych ma również pozytywny wpływ na kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych jest fundamentem ich uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym.

Lp	Cele operacyjne	Zadania	Rezultaty	Termin realizacji
7.	Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zapobieganie bezrobociu oraz jego niekorzystnym skutkom wśród osób niepełnosprawnych	1.Diagnoza możliwości i potrzeb w zakresie zatrudniania oraz skali bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych. 2.Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia osób niepełnosprawnych a. wskazywanie korzyści wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych, b. pomoc finansowa dla pracodawców na tworzenie i wyposażenie nowych stanowisk pracy, c. udzielanie ze środków	- zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na chronionym i otwartym rynku pracy, - zwiększenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych, - wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w poszukiwaniu pracy, - ułatwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych,	Praca ciągła

		Funduszu osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, d. organizowanie subsydiowanych miejsc pracy, e. organizacja staży, f. wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych, g. uczestnictwo w programach dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jak również ze środków Unii Europejskiej w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia. 3. Pomoc osobom niepełnosprawnym w przystosowaniu się do funkcjonowania na rynku pracy a. pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, b. organizacja szkoleń w celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia, aktywności zawodowej oraz podwyższenia kwalifikacji zawodowych, c. nauka aktywnego poszukiwania pracy, d. organizowanie giełd pracy.	- zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, upowszechnienie wśród pracodawców zatrudniania wspomaganego osób niepełnosprawnych - obniżenie wskaźnika bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych, - powstanie nowych miejsc pracy, - wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i pracodawców, o możliwości zatrudnienia, - zwiększenie potencjału zawodowego dającego szansę na podjęcie zatrudnienia, - pełniejsze wykorzystanie środków z PFRON na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych.	

		4. Dokonanie oceny usług, bazy szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych oraz kierunków kształcenia zawodowego w zależności od potrzeb rynku pracy. 5. Poszerzanie oferty szkoleniowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy. 6. Współpraca podmiotów na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej a. monitorowanie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych - zbieranie i analizowanie danych statystycznych, analiza zapotrzebowania na rynku pracy na poszczególne zawody, b. wzmocnienie usług pośrednictwa pracy, c. informowanie pracodawców i osób niepełnosprawnych o możliwościach finansowania szkoleń ze środków PFRON d. inicjowanie działań zmierzających do utworzenia korzystnych warunków zatrudniania osób niepełnosprawnych 7. Szkolenie trenerów pracy i doradców zawodowych dla osób niepełnosprawnych		

8.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	1. Prowadzenie doradztwa organizacyjno - prawnego i ekonomicznego w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne. 2. Pozyskiwanie ofert pracy od Pracodawców dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. 3. Kierowanie osób niepełnosprawnych na odpowiednie do stopnia niepełnosprawności i możliwości psychofizycznych miejsca pracy. 4. Wspieranie w miejscu pracy osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi. 5. Utworzenie inkubatorów przedsiębiorczości dla osób niepełnosprawnych. 6. Rehabilitacja społeczna i zawodowa w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych w zakresie podejmowania pracy.		

Podmioty realizujące:

- Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu,
- Organizacje Pozarządowe,
- Pracodawcy.

Źródła Finansowania:

- *Fundusz Pracy,*
- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,*
- *Środki samorządów terytorialnych,*
- *Subwencje z budżetu państwa,*
- *Fundusze unijne*
- *Inne środki zewnętrzne*

Uzasadnienie:

Aktywizacja zawodowa i społeczna jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, ma ona ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego, społecznego oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Praca zgodna z kwalifikacjami daje osobom niepełnosprawnym możliwość uczestniczenia w życiu społeczno – gospodarczym. Z kolei dla państwa wyższy wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych to mniejsze wydatki na zabezpieczenie socjalne.

Zadania powiatu w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych wynikają głównie z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Realizacja zadań uzależniona jest przede wszystkim od przekazywanych środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych określonych uchwałą Rady Powiatu.

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych zakłada rzetelną, systematyczną realizację założonych celów, odpowiadających na liczne potrzeby osób niepełnosprawnych. Wykwalifikowana kadra działająca na polu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych daje gwarancję stałego, wnikliwego diagnozowania zmieniających się potrzeb i elastycznego reagowania zmianą proponowanych form wsparcia, pozwoli na minimalizowanie barier, które napotykają osoby niepełnosprawne na drodze do zatrudnienia. O końcowym sukcesie i osiągnięciu poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych zadecyduje w dużej mierze charakter współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi lub odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań.

Monitoring działań

Realizacja programu z zakresu rehabilitacji społecznej oraz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ujmowana będzie w sprawozdaniu rocznym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu przedstawianych w formie informacji zbiorczych Radzie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego.

Monitoring będzie przeprowadzany na podstawie danych uzyskanych od instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kędzierzyńsko –kozielskim, realizujących program.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie do końca maja każdego roku przedstawi Zarządowi Powiatu Kędzierzyńsko- Kozielskiego „*Informację z realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017 – 2022*” w powiecie kędzierzyńsko –kozielskim za rok poprzedni, która po przyjęciu przez Zarząd przekazana zostanie Wojewodzie Opolskiemu zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 35 a ust. 1 pkt. 3 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. u. z 2011 r. nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z INNYMI PROGRAMAMI KRAJOWYMI, WOJEWÓDZKIMI I POWIATOWYMI

Założenia Programu nawiązują do programów krajowych: Narodowej Strategii Integracji Społecznej, Krajowego Planu Działania Na Rzecz Integracji Społecznej, Rządowego Programu – Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.

Założenia Programu związane są także z Wojewódzką Strategią w zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025.

Program nawiązuje także do Strategii Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego 2016-2022 oraz ściśle koresponduje z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020.

Założenia Programu obejmujące działania zgrupowane w powyżej przedstawionych obszarach rozszerzają i uzupełniają wyżej wymienione programy o zadania istotne z punktu widzenia obecnych problemów i potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim.

Do jego realizacji zaangażowane muszą być wszystkie samorządy gminne oraz podległe im jednostki zajmujące się problematyką osób niepełnosprawnych a także wspierające je lokalne organizacje pozarządowe.